

מחובדים

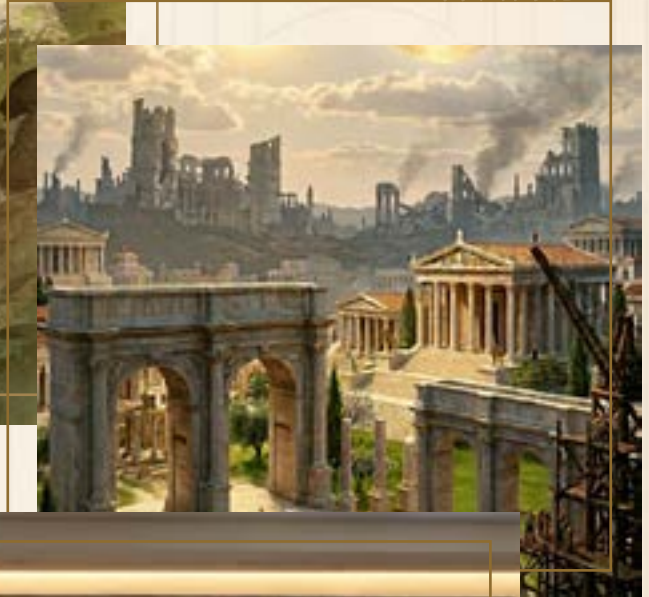
מתחברים יחד לתורה של רבינו

חודש תמוז תשפ"ו
תורה ד' • גליון מס': 25



מגוון מאמרים
והארות נפלאות
בפשט, עיון,
והליכה בתורה ד'

לבניני
הנך
מחוזא



טותפים
של רבינו
בתורתו

מהי המטרה של
העיון? | הגה"ח
ר' שלום מייקוף
שליט"א במשא
מאלף



בתזנו

בס"ד • חודש
תמוז תשפ"ו
תורה ד'
גליון מס': 25



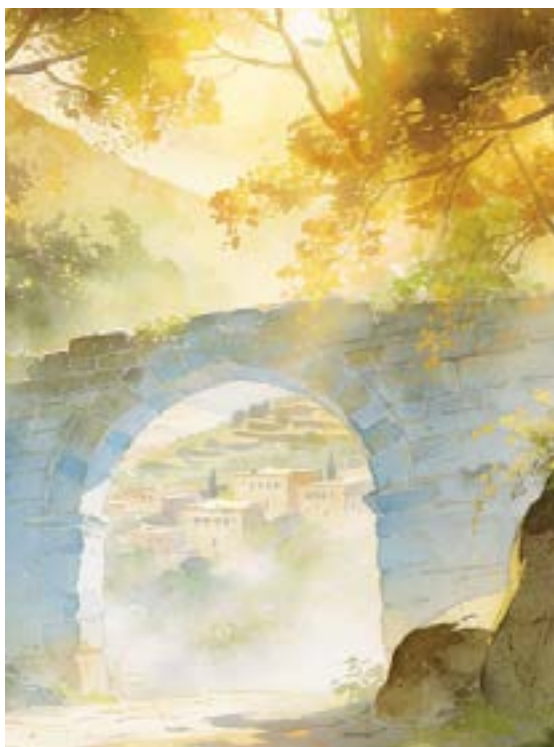
תורתו תורתנו

שיחתו המאלפת של הגה"ח ר' יהושע מייקוף שליט"א בעומק רצונו של רביה"ק ללמוד תורתו בעיון

20

מצאתי את הלב

הוא גדל בבית
ברסלבי - אך הרגיש
זר בתוך עולמו שלו.
מסע שהחל בחיידר
ליטאי, דרך חיפוש
זהות סוער בנבכי
החסידות והקבלה.
הגילוי שהתורה של
רבינו היא המכתב
האישי שנכתב
במיוחד עבורך



30

06	חיבור פנימי
08	מיניה וביה
12	חיבורים
14	מעמקי הבאר
15	חידת החודש
16	שיחת מתחברים
18	מכיר את זה
27	להחיות
28	הניגון
30	המטיילים
34	בעין העדשה

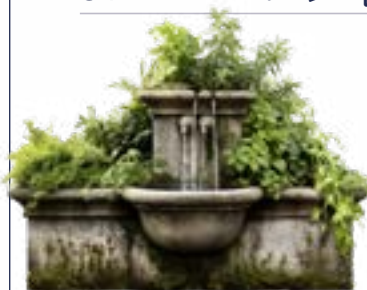
אתה לא ברשימת ההפצה של לטייל???

לא מקבל את החוברות והעלונים???

נשמח מאוד שגם אתה תקבל

גבאי בתי הכנסת, אחראי קבוצות הלימוד בארה"ק, נציגי הישיבות והכוללים, המבקשים לקבל את חומרי הלימוד של 'לטייל' נא לעדכן בהקדם את אחראי ההפצה הארצי של 'לטייל בתורתו'

התקשרו 055-672-8289



יו"ל ע"י לטייל בתורתו

קו 'לטייל': 04-627-7313

מייל: lb046277313@gmail.com

לפרסום בעלון יש לפנות למייל

אין המערכת אחראית על תוכן הפרסומות



מחובדים

המבחנים

של לטייל בתורתו



לטייל בתורתו מצייע לכם מגוון מבחנים שבועיים, חודשיים, ותקופתיים שנועדו לסייע לכם להעמיק, להאיר ולחיות את התורה הזמנית בעיון

הגרלה שבועית:
3 זוכים - 200 ש"ח
10 זוכים - 100 ש"ח

מבחן פשט שבועי
מבחן אמריקאי על פשט התורה | 7 שאלות | רמה קלה | מתחלף בכל שבוע
המבחן הבסיסי על פשט התורה - סיכום שבועי ברור לפי סדר הלימוד.
פתוח לכל מי שלומד, פשוט, קל ושווה להצטרף.



הגרלה שבועית:
3 זוכים - 500 ש"ח
כל אחד

המבחן השבועי העיוני
10 שאלות מאתגרות על פשט התורה | מבחן מתחלף בכל שבוע
מבחן של דיוק ושליטה בפשט התורה עצמו. מיועד ללומדים ששמו לב לפרטים
ודקדוק בלשון, ורוצים לבחון רמת הבנה גבוהה ומדויקת יותר.



ללא
הגרלות

שאלות לעידוד העמקה
המבחן החדשי: 10 שאלות | רמה מאתגרת
שאלות המעוררות מחשבה ומובילות להתבוננות והעמקה בקשרים
ונקודות חשובות שבתורה.



הגרלה חודשית:
500 ש"ח
לאזכה אחד

לחידודא
שאלה אחת המתפרסמת אחת לחודש
שאלה העולה מתוך קשרי התורה.
הלומדים מוזמנים לכתוב את תשובתם האישית, כל אחד כפי רוחב הבנתו האישית בלימוד.



הגרלה חודשית:
500 ש"ח
לאזכה אחד

חידת מחוברים
חידה חודשית מתוך מגזין "מחברים"
כתב צופן המסתיר מושג, נושא או דמות מתוך התורה. הלומדים מוזמנים
לפענח את החידה ולשלוח את פתרונם.



פרסים גבוהים
במיוחד בשווי
אלפי שקלים

המבחן המסכם
מבחן מקיף על כל התורה הנלמדת | 60 שאלות על פשט התורה
בשלב מתקדם של הליכה עם התורה נפתח מבחן סיכום אחד, מקיף ומשמעותי,
המסכם את כל התורה שלמדו.



לומדים • נבחנים • זוכים

2 אופציות
לעריכת
המבחנים:



קו לטייל 04.6277.313 | נדרים פלוס שלוחת לטייל

אומרים שארם מאירים

1,472 הנבחנים ואלפי הלומדים והמעמיקים
בתורה ז' בספה"ק 'ליקוטי מוהר"ן' בעיון



א ש ר י כ מ ש ז כ י ת מ !

המשיכו א
ההתעלות
בתורה
הבאה: תור
ד' קמא' אנ
ה' אלקיך

קבל חוברת עד הבית והצטרף לאלפי הנבחנים:

04.6277.313



ליקוטי מוהר"ן
בעיון, הגן עדן
של העמקנים!

אשריכם!

שגיליתם צפונות נפלאות, השגות ועומקי מחשבה, ומוחזין מאירים ומחיים נפש בחכמה אלקית ועבודת השי"ת.

אשריכם!

שעמדתם בכור המבחן הגדול, העיוני והמאתגר, וגיליתם בקיאות ועמקות עצומה ומדהימה.

אשריכם!

ששעמתם פעם גן עדן ועליתם לפסגות התעלות בעבודה ובחסידות.

יישר

כוחכם! על המשוב החם והנלהב והחזוק הרב שהענקתם להנהלת לטייל בתורתו לכל אורך לימוד תורה ז'.

זוכי ההגרלות שנערכו בין כל משתתפי המבחן הגדול בתורה ז'

זכו ב-1500 ש"ח

2 זוכים: ר' יעקב ארוש מלוד - הבחור אריה לייבוש ברגשטיין מבני ברק

זכו ב-500 ש"ח

4 זוכים: ר' מאיר יארבלום מבית שמש - ר' ישראל מאיר שיק מבני ברק - ר' רפאל גבאי מביתר עילית - הבחור נתן ינאי מאלעד

זכו ב-200 ש"ח

10 זוכים: ר' אריה גלינסקי מבית שמש - ר' אלימלך מנדלאל מביתר עילית - ר' ירמיהו לביא מבית שמש - ר' דוב מירירניאק מירושלים - ר' אהרון הוט מבני ברק - הבחור אליהו שטיינברג מבית שמש - הבחור יהודה גוטליב מירושלים - הבחור צבי מאיר אנשין מבית שמש - הבחור יעקב קרמר ממודיעין עילית - הבחור נתנאל מנדלבלום מברכה

זכו ב-100 ש"ח

14 זוכים: ר' שמעון קירשבוים מירושלים - ר' ישראל יצחק ברוין מירושלים - ר' נתן קירשבוים מחרש - ר' יעקב נתן דייטש מבית שמש - ר' שמעון גרנט מצפת - ר' יחיאל עקשטיין מביתר עילית - ר' ישעיה נפתלי חנון מירושלים - ר' ישראל מאיר דני מביתר עילית - ר' מיכאל קליין מירושלים - ר' דוד מונסה מצפת - ר' יהודה מרציאנו מירושלים - הבחור בעיר פוענקיל מירושלים - הבחור נתן משה הכט מביתר עילית - הבחור נהוראי כהן מרכסים - הבחור נתן טוילי מאחיעזר

זכו ב-50 ש"ח

30 זוכים: ר' נתן דוד רישר ממודיעין עילית - ר' צבי אברהם זילברשטיין מפעולה - ר' נתן יעקב ניסן מביתר עילית - ר' זואל דייטש מבית שמש - ר' ישראל פסח לייפער מטבריה - ר' יעקב טויסיג מבית שמש - ר' יהודה פנחסי מירושלים - ר' אלעזר מרדכי רוזנפלד מבית שמש - ר' נתן רוזנברג מביתר עילית - ר' אוריאל דרשן מצפת - ר' מרדכי אלעזר דוק מבני ברק - ר' נתן לייטנער מבני ברק - ר' ישראל שער מצפת - ר' מרדכי גריינמן ממודיעין עילית - ר' שלמה זלמן פולטורק מירושלים - ר' יוסף חיים בישמוט ממודיעין עילית - הבחור נ לוי מירושלים - הבחור ישראל דרימן מבית שמש - הבחור יצחק גזון מנתבות - הבחור חיים דוד ברזל מביתר עילית - הבחור מנחם מרדכי בן שרית מקצרין - הבחור יעקב ורטהימר מביתר עילית - הבחור מאיר קרמר מביתר עילית - הבחור יוסף שטיינער מירושלים - הבחור מנחם דוד קלצקי מביתר עילית - הבחור תחיה סופר משילה - הבחור נהוראי מרזק מצפת - הבחור יהונתן סייג מקרית גת - הבחור נתן ניסן מצפת - הבחור יששכר דב גרוס ממודיעין עילית

מצטייני המבחן שקיבלו ציון מעל 90% וקיבלו מילגה בסך 100 ש"ח ללא הגרלה

19 מצטיינים: ר' אהרון אולמן מירושלים - ר' אשר אורלנצ'יק מצפת - ר' יעקב צבי אטינגר מירושלים - ר' שניאור זלמן אייזנבאך מבית שמש - ר' נפתלי הרץ אלהרד מבני ברק - ר' אלעזר אלהרד מירושלים - ר' ישראל אלהרד ממודיעין עילית - ר' ישרון דוד אפרתי מצפת - ר' ישראל באקאן מירושלים - ר' נתן יוסף בורשטיין מירושלים - ר' ישראל בורשטיין מצפת - ר' לאור ביבי מרחובות - ר' ישראל ביטון מבית שמש - ר' רחמים חי בן עזרא מביתר עילית - ר' אחיה בנימין מירושלים - ר' שמעון אלטער בר ישראל מפעולה - ר' נתן צבי בר לב מביתר עילית - ר' בנימין ברכה מצפת - ר' נתן ברלב מבית שמש - ר' יחזקאל מיכל ברנד מביתר - ר' נעם ברנד מבית שמש - ר' נתן גודלבסקי מבית שמש - ר' שמואל גוטליב מביתר עילית - ר' חיים גוטליב מביתר עילית - ר' ישראל גולדבלום מירושלים - ר' שמעון נתן גולדברג מבית שמש - ר' פינחס מנחם גולדברג מבית שמש - ר' אהרן גלינסקי ממודיעין עילית - ר' נתן גלינסקי מביתר עילית - ר' יצחק גרנטר מירושלים - ר' נתן דוידוביץ מצפת - ר' יואל אליהו דויטש מבית שמש - ר' נתן הוכברג מבית שמש - ר' יהודה צבי היילפרין מבית שמש - ר' נפתלי היילפרין מירושלים - ר' דוד היילפרין מירושלים - ר' שלמה נתן הכט ממודיעין עילית - ר' שלמה הלשטוק מבית שמש - ר' אוריה הרטמן מקרית ארבע - ר' נתן הרשקוביץ ממודיעין עילית - ר' מאיר ווייס מירושלים - ר' אליהו יהודה ורטהימר מבית שמש - ר' שלמה זלמן וינגט מירושלים - ר' אלנתן ויסטרייך מביתר עילית - ר' נתן ולרשטיין מירושלים - ר' נתן וקסמן ממודיעין עילית - ר' יאיר גזון מנתבות - ר' יוסף זילבר ממודיעין עילית - ר' ברך זילבר מבית שמש - ר' נתן חנון מבית שמש - ר' נתן חשין מביתר עילית - ר' אליהו טורבטי מבית שמש - ר' שלום טניג מביתר - ר' ישראל טניג מצפת - ר' שמחה ילינק מבית שמש - ר' נתן שמאל כהן מבית שמש - ר' אברהם כהן מיד בנימין - ר' אהרון כהן מקרית ארבע - ר' אליה כהן מירושלים - ר' יעקב לוי מירושלים - ר' שלמה לוי מביתר עילית - ר' יצחק שלום לוי מצפת - ר' נח לוי מבית שמש - ר' דן לויטון מביתר עילית - ר' יונה לניסטמן מבית שמש - ר' יהודה לפק מביתר עילית - ר' נתן לפק מביתר עילית - ר' יוסף מאקשאווטש מבני ברק - ר' נתנאל מולא מלח ציון - ר' נתן מייקוף מבית שמש - ר' נתן צבי מרגליות מבית שמש - ר' אפרים מרגליות מבית שמש - ר' ישראל מרקוס מבית שמש - ר' ר' משה מיהוד - ר' יונתן משעל מאלעד - ר' יעקב נייבירט ממודיעין עילית - ר' אלעזר נחשון מירושלים - ר' יצחק נעמי מעמטאל - ר' ישראל מאיר סעידי מקרית ארבע - ר' דוד נתן עזריאל מצפת - ר' אמי משה פטורוויס מאלעד - ר' נתן יעקב פוליטי מצפת - ר' דוד פולטי מביתר עילית - ר' אברהם צבי פיש מבית שמש - ר' יוסף פישמן מצפת - ר' יחיאל מיכל הלוי פישר מירושלים - ר' יוסף בנימין פנקס מירושלים - ר' נחום פראנק מירושלים - ר' נתן פראנק מירושלים - ר' ישראל נתן פראנק מירושלים - ר' נתן פרידברג מביתר עילית - ר' זואל פרידמן מבית שמש - ר' אלקנה פרידמן ממודיעין עילית - ר' הלל נתן פרידמן מנף הגליל - ר' שלום פרנק מבית שמש - ר' יצחק קוסטנטיני מצפת - ר' אברהם קורנבלט מבית שמש - ר' נתן קיבר מצפת - ר' יעקב קליגר מצפת - ר' ישעיה קליין מביתר עילית - ר' נתן קלפהולץ מבית שמש - ר' נתן קניג מירושלים - ר' טוביה דינאל קפלן מירושלים - ר' אשר אנשיל קרויז מבית שמש - ר' שלמה קריישמן ממודיעין עילית - ר' א. ראס ראס מירושלים - ר' עומר יצחק ראש מצפת - ר' ברוך מנחם רב מביתר עילית - ר' אליעזר רובין מירושלים - ר' נתן רוזנפלד ממודיעין עילית - ר' יצחק רוזנפלד מביתר עילית - ר' שלמה רוזנפלד מצפת - ר' עקיבא רוזנפלד מבני ברק - ר' מיכאל רוחמיס מירושלים - ר' שמואל שמחה שטיינמן מבני ברק - ר' משה שירפולד מירושלים - ר' מאיר שיק מבני ברק - ר' יוסף שלום מירושלים - ר' שלום נתן שליטל מירושלים - ר' אהרון מאיר שפירא ממודיעין עילית - הבחור נתן אורלנצ'יק מצפת - הבחור שמעון אייזנבאך מירושלים - הבחור מאיר אליימי מירושלים - הבחור אפרים פישל אפל מירושלים - הבחור בנימין בורשטיין ממודיעין עילית - הבחור אברהם נתן בינדל מביתר עילית - הבחור חיים יהודה בינשטוק מעמטאל - הבחור נתן אילעזר בלום מצפת - הבחור נתן גבאי מירושלים - הבחור יצחק גלבך מבית שמש - הבחור שלמה גלבך ממודיעין עילית - הבחור משה גלינסקי ממודיעין עילית - הבחור נתן שלמה גליק מביתר עילית - הבחור צבי גרוס ממודיעין עילית - הבחור יוסף מתיא גרוזולט מבית שמש - הבחור חיים ישראל היילפרין מירושלים - הבחור גדליה הירץ מבני ברק - הבחור נתן אלימלך הכט מצפת - הבחור נתן מרדכי וויס ממודיעין עילית - הבחור יוסף מאיר זונה מירושלים - הבחור יצחק יוא ממודיעין עילית - הבחור נתן מרדכי זפרן מירושלים - הבחור בנימין זאב חשין מירושלים - הבחור דוד חשין מירושלים - הבחור נתן טייכנר מצפת - הבחור אלעזר כהן מבני ברק - הבחור אילעזר כהן מאשדוד - הבחור מנחם לודמיר מבית שמש - הבחור אהרן לוי מאשדוד - הבחור נתן חיים ליפשיץ מירושלים - הבחור ישראל ליפשיץ מבית שמש - הבחור נפתלי לפק מבית עילית - הבחור ראובן חיים מליכאל מיצר - הבחור בנימין מנדלזון מבני ברק - הבחור נתן שלמה מרגליות מבית שמש - הבחור דוד נתן מרזל ממודיעין עילית - הבחור נתן חיים סטאר מירושלים - הבחור ישראל נתן עבו מצפת - הבחור פנחס פרישטיין מפתח תקווה - הבחור שלמה ברוך פולק מבני ברק - הבחור נתן פורטני מירושלים - הבחור זושא אהרן פרידמן מביתר עילית - הבחור אברהם פשקוס מבית שמש - הבחור דוד צרור מירושלים - הבחור שמואל קורנבלט מירושלים - הבחור אברהם אבא קורנהויז ממודיעין עילית - הבחור גדליהו אהרן קניג מבית שמש - הבחור צבי אריה קניג מביתר עילית - הבחור שמחה קפלר מבית שמש - הבחור נתן קרויז מבית שמש - הבחור אהרן לייב קרמר מביתר עילית - הבחור אהרן זאב ראטה מירושלים - הבחור מאיר רוזנפלד מבית עילית - הבחור פורת יוסף רחמים מיצר - הבחור יאיר רפאלוב מבני ברק - הבחור יעקב רפאלוב מבני ברק - הבחור זלמן ברוך שאחן מירושלים - הבחור נתן מיכאל שטרן מביתר עילית - הבחור יעקב שקלר מבני ברק - הבחור נתן ישראל שפירא ממודיעין עילית

לטייל בתורתו

לעידוד העמקה והתבוננות בליקוטי מוהר"ן



לקבלת חוברות לימוד והדרכה של התורה הזמנית עד הבית - הירשמו בקו לטייל ובנדריים פלוס | כמו כן ניתן לקבל אצל כל צנאי 'לטייל בתורתו' בכל רחבי הארץ | לקבלת חוברות באיסוף עצמי: בירושלים - בחנות הספרים רחוב מא"ש 110 | בב"ב - ספריית 'לב הנחל' רחוב ר"ע 40 קומה 1 | בביתר עילית במשרדי 'לטייל בתורתו' רחוב כנסת יחזקאל 9 | לקבלת מידע וחוברת הלימוד במייל, שלחו את המילה הצטרפות' לאימייל lb046277313@gmail.com



שטענעל



לספר חסרוננו

שדה הקרב של תורה ד' - בתפילה ובהתבודדות

שתי המילים הללו מקפלות בתוכם כל כך הרבה. כמה מילים קדושות נכתבו בכל הספרים הקדושים על המעלה הנשגבה והעצומה של התקשרות והתקרבות לצדיקים.

כמה גילויים ותורות נפלאות גילה רבינו סביב המושג - התקרבות והתקשרות לצדיק. וגם בתורה ד', רבינו מאריך לבאר ג' בחינות בהתקרבות לצדיק, ועדיין נקודת השיא שבלעדיה כמעט ואין שום התקרבות נעוצה בדבר אחד ויחיד:

"שמעתי בשמו שאמר, אני אין לי מה לעשות בזה העולם כלל, כי בשבילי איני צריך לעשות כלל, רק באתי להעולם לקרב נפשות ישראל להשם יתברך. אבל איני יכול לקרב כי אם מי שבא אצלי ומספר לי חסרונו, אני יכול לתקנו..." (חי"מ שו).

כל מי שדרך על מפתח השער של רבינו, יודע שלולא זה אין עוד צעד אחד פנימה, ועיקר עצם הלוח של תורה ד' נוגעת בדיוק בנקודה הזו.

אף שבאמת בתורה זו רבינו מגלה כמה וכמה בחינות שונות לאותו וידי דברים, אבל תמיד חשוב לחזור לנקודת ההתחלה הפשוטה והבסיסית ביותר שעליה נבנה הכל - וידי דברים הוא שהאדם מספר את חסרונו ופני הצדיק ללא כחל ושרק.

וכדי שהאדם יוכל להתחיל לילך בדרך הקודש, הוא צריך להיות בכלל בעמדה כזו שהוא עומד לפני ההתקרבות לצדיק בצורה כזו שהוא מתחיל להכיר בחסרונו וילספר אותם. אפילו לעצמו.

כן, יש הכחשות והדחקות כאלו בעולם - שבן אדם רגיל וסטנדרטי עוד לא דיבר פעם אחת עם עצמו באמת על חסרונו. הוא אף פעם לא עמד מול מראה מטאפורית והטיח בפני עצמו את שלל חסרונו וידורשות תיקון.

לא מתוך שגאה עצמית והלקאה מיותרת ח"ו, לא מתוך מקום של האשמה וזריקת בוץ, אלא מתוך עמדה של מי שמבקש תיקון באמת. להוציא את הכל כדיבור נוכח עצמו, ונוכח פני הצדיק הנמצא איתך בכל מקום. לדבר ולהוציא את כל מה שלוע בעצמות ואפילו לעצמך לא ספרת.

המקום של הווידי דברים. היא בעצמה בבחינת וידי דברים. ולכן כל אותם בחינות של התקרבות לצדיק שייכים לפני כל תפילה והתבודדות.

דבר ראשון ההתקשרות וההתקרבות לצדיק, או ראיית פני הצדיק במובן הרוחני של המילה, לקשר את עצמך, ללמוד או להיזכר באיזה דיבור או קטע מתוך התורה שאתה לומד - אתה כבר קרוב יותר.

לתת צדקה לצדיק. כפשוטו ממש. לאנשי הצדיק, למפעלים השונים של הצדיק. אם תיתן צדקה אתה כבר יותר זך. וכאשר יגיעו הבלבולים מכל המאורעות, אתה תוכל להתוודות ולהתבטל בתפילה לאין סוף.

ואז מגיע השלב השלישי, שדיבורי התפילה ישמשו כעין וידי דברים.

מכאן והלאה אתה לא אחראי על מה שיקרה, אבל ככל הנראה, כפי מה שרבינו כותב, אתה תתעלה באיזו שהיא בחינה, אפילו לכמה מילים בודדות בתפילה והתבודדות למדרגה כזו של ביטול לאור האין סוף.

אפילו התלהבות קלה, שורשה מהארה זו. ההתלהבות שלך היא בבחינת 'מזליה חזי', ומשם אתה הולך לקבל דרך, שגם כאשר תחזור לפירוש הפשוט של המילים, כלומר שתמשיך בווידי דברים שבתפילה, תתבהר לך הדרך, כיצד לתקן את כל המאורעות כולם, וכיצד תוכל לראות ממש איך הכל צועד בדרך אחת - שכל כולה לטובתך.

לפני שהאדם מתחיל לדבר הוא חסר דעת גמור. הוא נמצא במצב של 'לא יודע' פגום. הוא אינו יודע באיזה דרך הוא מהלך בחיים. הוא אפילו לא יודע מאיזה צירופים הוא עשוי ומה מערבב אותו בחיים. אבל מתוך אותם דיבורים הוא עולה לאינו יודע' עצום ששם בטלים כל הצירופים והמאורעות, ושם מתגלה שהכל הוא טוב אחד גמור.

מכוח הביטול הוא חוזר לאט לאט לעצמו, כי בביטול הוא הגיע למצב שבאמת שום דבר לא תופס מקום, אין שם שום מאורעות, ואחר כך בחזרה לארץ למציאות של החיים הוא יוכל לראות כיצד הכל לטובתו, וכיצד הוא יכול לתקן ולמצוא דרך, מתוך כל אותם דברים, כדי להתקדם ולעשות דברים טובים בפועל ממש.

בעצם אם נתבונן, התהליך הפשוט של ההתבודדות הוא בדיוק מה שתואר למעלה. לדבר בצורה ישירה ואמיתית את כל מה שנמצא בפנים, עד כמה שאפשר.

לא רק בצורה של תפילה אליה הורגלנו תמיד, שאנחנו מבקשים לצאת מאותם חסרונות ולהיות מושלמים וזהו. לא. אלא לדבר עם ה' על כל המאורעות, על מה שעבר ועובר מידי יום ויום הסתם גם ימשיך לעבור, להישיר מבט ולראות את החסרונות.

בלימוד והתבוננות בתורה ד', אנו נראה שגם אם בהשקפה כללית הנושא של תפילה לא נראה כעניין מרכזי בתורה. אבל אם קצת נסתכל עמוק פנימה, לראות את פני הצדיק בתורה זו. הרי שכל התורה לא רק מדברת על תפילה, אלא הרבה יותר מזה, היא פשוט מתרחשת שם.

שדה הקרב כביכול של תורה זו - כל מאורעותיה של תורה זו בעצמה - מבעבעים דווקא בתוך התפילה וההתבודדות. שם זה קורה בפועל. שם צפים לאדם כל הבלבולים מכל המאורעות.

זה לא סתם שכל המחשבות והשרצים הטמאים מופיעים לאדם דווקא בתפילה, פתאום הוא נזכר בכל מה שאירע במהלך היממה האחרונה, ומה שמוטל עליו לעשות ולהתמודד ביממה הקרובה. אלה הם דברים הדורשים תיקון וצריכים וידי.

הבלבול של השרץ הוא זה שגורם לווידי לצאת מהכוח אל הפועל, בדיוק כמו בסיפור שסיפר רבה בר בר חנה, שהשרץ שנכנס בנחירי הדג גרם למיתה, כך הבלבול בתפילה, מכל המאורעות שעברו על האדם, הם אלו שמעוררים אותו לתשובה וידי.

בנסף קטן: התקשרות, צדקה, ותפילה כווידי דברים

אם ניקח את כל התורה וננסה לפרוט אותה לכסף קטן, נוכל לקחת מכאן עצה טובה לתפילה והתבודדות, התפילה היא

אשר יבם

לומדי וכותבי החידושים בתורה ז' האפויים בלב הצדיק

שזכיתם לכתוב
חידושי תורה מאירים,
ושלחתם מאות מאמרים
וחידושים נפלאים
על 'תורה ז'
- כי מרחמם ינהגם"

רשימת
הזוכים
בהגרלת
הענק
במידם 'לחדש
בתורתו' תורה ז'



פרס ראשון ע"ס 3000 שח

הר"ר שגיא מיכאל אסייג מצפת

בפרס שני ע"ס 1000 שח

הר"ר מנדי וועג מטבריה
הר"ר נתן צבי בר לב מביתר עילית

פרס שלישי ע"ס 500 שח

הר"ר בנימין רוזנבלט מירושלים
הר"ר מאיר יארבלום מבית שמש
הר"ר נתן וקסמן ממודיעין עילית

פרס רביעי ע"ס 400 שח

הר"ר הלל מלכה ממודיעין עילית
הר"ר נחמן ברלב מבית שמש
הר"ר נחמן קירשבוים מחריש
הר"ר נתן יוסף צור ממירון

פרס חמישי ע"ס 200 שח

הר"ר אלעזר אנגל מבית שמש
הר"ר אלעזר נחשון מירושלים
הר"ר יוסף מושקוביץ מבני ברק
הר"ר ישראל מאיר סעייד מקרית ארבע
הר"ר מרדכי ויספיש מבני ברק
הר"ר פינחס מנחם גולדנברג מבית שמש
הר"ר שלום טנגי מביתר
הר"ר שניאור זלמן אייזנבאך מבית שמש
הבחור ישראל עקשטיין מביתר עילית
הבחור פורת יוסף רחמים מיצהר



לעדכונים, שיעורים, ראיונות, וכל המידע של 'לטייל בתורתו':

04.6277.313

lb046277313@gmail.com חומרים במייל

מינייה גבייה



פשט התורה • ביאור משולב שווה לכל נפש

הדעת השלימה, שהיא אחדות של חסדים וגבורות, שזה אחדות שם ה' ושם אלוקים המבואר בפסוק "ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד". שאחדות זו עניינה האהבה שה' אוהב את עמו ישראל, ומכוחה באים עליהם כל המאורעות הטובים והרעים כביכול.

באות ה' מרחיב רבינו לבאר את עניין הוידוי הנאמר לפני תלמיד חכם, ותיקון הצירופים הרעים הנעשים על ידו. כי כל העוונות חוקקים צירופים רעים על העצמות, צירופים אלו הם גלותה של המלכות דקדושה שהיא בבחינת 'דיבור/ דבר', ועל ידי הוידוי יוצאים הצירופים הרעים והמלכות נבנית בבניינה.

באות ו' ממשיך רבינו לבאר את בניין המלכות דקדושה על ידי הוידוי, ואף מסביר שפעולת הוידוי מתקנת כעין הכשר כלים שהיו בטומאה, שמלבנים אותם באש והם יוצאים מטומאתם.

באות זו חוזר רבינו לבאר את השלב שאחרי תיקון המלכות והוא העלאת המלכות לשורשה.

קיצור המאמר עד אות ו':

באות א' רבינו העמיד את יסוד המאמר ותכליתו, שהאדם יגיע לידיעה שלימה שהיא מעין עולם הבא, אותה הידיעה היא שהאדם ידע שכל מאורעותיו הם לטובתו, שבחינה זו היא מעין עולם הבא, כמבואר בפסוקים ובמאמרי חז"ל המובאים שם בדבריו (אות א').

באות ב' הציב רבינו את התנאי הראשוני להשגת מדריגת דעת זו, והוא העלאת המלכות דקדושה מגלותה בין העכו"ם. גלות זו גורמת ליניקת העכו"ם משם אלוקים שעל ידי כך משתלשלים המאורעות הלא טובים, באופן כזה שהאדם לא יכול לראות כיצד הם לטובתו.

באות ג' רבינו מבאר מהי הדרך למעשה, שעל ידה מתקנים ומעלים את המלכות דקדושה לשורשה. שזה נעשה על ידי וידוי דברים לפני תלמיד חכם. הדיבור בעצמו הוא המלכות שירדה לגלות, ועל ידי הוידוי מתקנים אותה ומעלים אותה לקדושה.

באות ד' רבינו חוזר לבאר את עניין

תורה ד' קמא
אנכי ה'
אלוקיך
חלק ב'

[1] וְזֶה, דהיינו התיקון הנעשה על ידי הוידוי, הוא פְּחִינַת הַתְּחוּרַת הַמַּלְכוּת דקדושה לְשֵׁרְשָׁהּ כי המלכות דקדושה נאצלה מהאין סוף (כמבואר להלן אות ט), וירדה דרך כמה מדרגות, ואחר שהייתה במקומה הראשון הוסיפה לרדת עוד לגלות בין העכו"ם. ועתה, מלבד מה שמעלים אותה מגלותה, מוסיפים לתקנה ולהעלותה לשורשה, כי שם טהרתה.^א

ועתה מבאר כיצד על ידי הוידוי היא חוזרת לשורשה:

בִּי שֶׁרֵשׁ הַמַּלְכוּת הוּא בִּיסוּד ה'אש' הרוחני, כי האש בעצמה היא מהד' יסודות הגשמיים, ושורשה ביסוד הרוחני של האש, והראיה לכך שהאש מורה ומרמזת למלכות, היא **כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל** על אביו של ירבעם בן נבט, שכאשר דוד המלך חזר למלכותו אחרי מעשה אבשלום שמרד בו, יצא נבט ומרד במלכות דוד, ועל כך אמרו חז"ל (סנהדרין קא ע"ב) **"לְמָה טַעַה נְבֻט [וחשב שהמלוכה היא שלון] שְׂרָאָה שֵׁינָא אֵשׁ מֵאַמְרו"**. ואף שבאמת אותה אש מרמזת על מלכות, הטעות שלו הייתה רק בזה שאש זו רימזה על מלכותו של ירבעם ולא על מלכותו שלו, ואם כן עולה שהאש רומזת למלכות.

ואכן גם הַתְּחוּרָה נִקְרְאת 'אש', משום שְׂמֻשָּׁם הַמַּלְכוּת כי התורה היא שורש המלכות, **כְּמוֹ שְׂפָתוֹב** על התורה והנבואה שבפי נביאי האמת (ירמיהו כג) **"הֲלֹא כֹה דִּבְרֵי כְּאֵשׁ וּכפִיטֵשׁ יפּוּצֵץ סלע"**, ומכאן אנו למדים שהתורה משולה לאש. וכתב עוד שהתורה כביכול מעידה בעצמה (משלי ח) **"בִּי מַלְכִים יִמְלֹכוּ"**, שכל כוח המלוכה מגיע מכוחה של התורה, הרי לנו שהתורה היא גם מלכות וגם אש, כי שורש המלכות של התורה בא מזה שהתורה היא אוצרת בתוכה את האש הרוחנית שהיא שורש המלכות.^ב

וְעִיקַר כּוּחַהּ שֶׁל הַתְּחוּרָה שֵׁשׁ בַּה אֶת הַמַּלְכוּת וְאֶת שׁוֹרֶשׁ

המלכות שהיא האש, הם התלמידי חכמים, שהם כביכול יש להם את המלכות של התורה, ואת שורש המלכות יותר מהתורה בעצמה, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל לגבי כוחם של תלמידי החכמים בלימוד התורה ודרשותיה, (מכות כב ע"ב) **"כְּמָה טַפְּשָׁאֵי דְקַיִימָא מְקַמֵּי סִפְרֵי תוֹרָה וְלֹא קַיִימֵי מְקַמֵּי צוֹרְבָא מְדַרְבְּנֵי"** - כמה טפשים הם אלו שקמים מלפני ספר התורה לכבדו, ואינם קמים ומכבדים את התלמידי חכמים שהם אלו שמפרשים את התורה, הרי שיש חשיבות לתלמיד חכם יותר מהתורה בעצמה.

עתה רבינו מכניס ומבאר את דבריו בתוך הפסוק העוסק בהלכות הכשר כלים:

וְזֶהוּ הַבִּיאור הַפְּנִימִי בְּמָה שֶׁהֵצִיטוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּשְׁחִזְרוּ מִמַּלְחַמַת מִדְיָן, על הכשר הכלים שגלקחו בשלל המלחמה (במדבר לא*) **"וְכָל דְּבַר אֲשֶׁר יָבֹא בְּאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בְּאֵשׁ"** שפירושו על פי פשוט, שכפי שימוש הכלי באש, כבישול במים או במגע ישיר עם האש, כך תיקונו, בהגעלה או בליבון, כדי להכשירו ממאכלי העכו"ם ומטומאתם.

וביאור הפסוק על פי ההקדמות האמורות לעיל הוא כך: **'דְּבַר' זֶה פְּחִינַת מַלְכוּת**, כמבואר לעיל אות ג' שהוא מלשון הנהגה וממשלה, שְׂה'דבר' הזה נִמְשָׁךְ בְּתוֹךְ הַטּוֹמְאָה, דהיינו ירדת המלכות לגלות, שהיא הטומאה, כי הירידה לגלות היא על ידי העוונות, דהיינו שזה נקרא שְׂה'דבר' בא בתוך האש - בְּתוֹךְ חֲמִימוֹת הַיֵּצֵר שְׁבוּעֵר כמו אש, כְּמוֹ שְׂרוֹאִים מִדְּבַרֵי ר' עמרם שזעק בעת תוקף הניסיון וחמימות היצר שאחז בו, (קידושין פא) **"נֹרָא בֵּיה עֲמָרָם"** - שבערת אש בביתו, וכוונתו הייתה לאש חמימות היצר שבערה בו, ומזה אנו למדים שחמימות היצר נקראת אש.^ג

וזה ביאור הפסוק "כל דבר אשר יבוא באש", שהמלכות ירדה לתוך טומאת חמימות היצר, והמשך הפסוק הוא **"תַּעֲבִירוּ בְּאֵשׁ"**, ובזה הפסוק מלמד שתיקונו של אותו יצר

א. יש לעיין האם לאחר עלייתה לשורשה (אף כי יתכן ויש לה כמה מדרגות שכולם נקראים שורש המלכות זו למעלה מזו), עדיין היא חוזרת לרדת למקומה הקדוש לפני שירדה ונפלה לגלות.
ב. לקמן אות ח' רבינו מזכיר את המושג ד' יסודות בהקשר של המידות הרעות הבאות מד' יסודות, ושם מבואר (במשנת חסידים) שמיסוד האש באים כעס וגאווה, ויש לעיין האם שורש המלכות באש, היא במה שהוא היפך הגאווה והכעס השליליים, שהם הגאווה דקדושה.
ג. יש לעיין שתורה זו נאמרה בעת שרבינו ישב בעיר זלאטיפולי, שעל ישיבתו שם אמר (חיי"מ קיד) שנועדה לתקן את חטא ירבעם בן נבט. ועיין שם בגמרא שדורשת את כל ענייניו של ירבעם בן נבט בהקשר למעשיו שהסית את ישראל לעבוד את עגלי הזהב, שפגם זה היא הלאו שלא יהיה לך אלוהים אחרים על פני, המוזכר לעיל אות ה'.
ד. יש לעיין שם בפסוקים בהקשר של נביאי השקר וצירופיהם מול נביאי האמת, והאם ענין הפטיש שמפוצץ את הסלע קשור לחורבן הצירופים הרעים.
ה. יש לעיין שלכאורה די בפסוק הראשון "הלא כה דברי כאש", שהרי בפסוק זה מבואר שהתורה היא כאש, והאש הרי היא מלכות כמו שראינו אצל נבט, ולמה צריך בפסוק נוסף לומר שהתורה היא המלכות. וצ"ע.

הדומה לאש, הוא על ידי אש קדושה שהיא הכוח הלעומתי של האש הטמאה, היינו וידידי דברים לפני תלמיד חכם כנ"ל, כי התלמיד חכם הוא אש כמבואר לעיל.

מתוך ביאור עניין התיקון הנעשה על ידי וידידי דברים, מבאר רבינו את הלשון 'עבירה' ומצווה, בהקשר של שבירת העצמות וחיבורם:

וזה ביאור הלשון עבירה שמוזכר בפסוק בלשון 'תעבירו', שהצירוף אותיות של העבירה דהיינו הלאו שעליו האדם עבר, הצירוף הזה עובר בתוך עצמותו ומנסר אותם מעבר אל עבר שזה שובר אותם.

ולעומת זאת מצוה היא לשון התחברות, כי מצווה היא לשון צוותא וחיבור, כי פשה האדם עושה חבילות חבילות של מצוה כנגד העבירות שעשה ח"ו, אזי נתחברו שבירי עצמותיו שנשברו על ידי עוונותיו, כמו שכתוב (תהלים לד) "שומר כל עצמותיו" אחת מהנה לא נשברה, תמותת רשע רעה - שכפי המבואר לעיל, הרעה בעצמה שנעשית מהעוון ממיתה ונוקמת באדם, ולעומת זה שמירת העצמות וחיבורם היא על ידי שמירת המצוות.

עתה חוזר רבינו לבאר כיצד פועל הוידוי לפני התלמיד חכם לכפר עוונות, ומהו פנימיות הכוח של החכם לכפר עוונות:

[ז] וזה פירוש (משלי טז) "חמת מלך מלאכי מות, ואיש חכם יכפרנה". כי חמתו של הקדוש ברוך הוא שרמוזה במילים 'חמת מלך', היא בשביל המלכות שהשפיל על ידי עוונותיו, שנעשה מהמלכות 'מלאכי מוות', דהיינו שהם הצירופים הרעים בבחינת 'תמותת רשע רעה' שהם בבחינת מוות, ויש לצירופים הרעים האלו מלכות, כמו מלאכי החבלה והמקטרגים שנתנו להם כוח להשחית בעולם.

- י. בפשטות הכוונה לעצם היודי, אבל באות ט' מבואר שיש לפעמים שמאיר לאדם בתפילה אור אין סוף שבא על ידו להתלהבות, וההתלהבות לפי קשרי התורה היא בבחינת אש, ומזה אפשר להבין שהוידוי צריך לבוא לבחינת התלהבות ואש, ועיין בליקוטי תפילות על התורה.
- יא. מתוך חיבור הדברים זה לזה נראה שרבינו בא לדרוש את הלשון 'תעבירו', ואכן צ"ע דבפסוק המילה תעבירו מדברת על תיקון הכלי שנטמא, ואם הלשון תעבירו היא מלשון עבירה וקלקול קשה כיצד הדברים מתיישבים יחדיו בלשון אחת.
- יב. ויש לעיין האם עשיית המצווה לפני שעשה עבירה נועדה לחבר, וכיצד ניתן לחבר מה שלא היה שבור.
- יג. ויש לעיין לפי קשרי התורה כיצד עושים חבילות של מצוות? ומדוע מצווה אחת אין בה את הכוח לחבר את שבירת העצמות, כמו שלהיפך ח"ו כל עבירה אחת כבר פועלת שבירה של העצמות?
- יד. ולכאורה צ"ע דלפי זה יש תיקון אחר לשבירת העצמות מהעוונות, כי בכלליות נאמר בתורה זו שהתיקון הוא על ידי וידידי דברים לפני הת"ח, ועתה מתבאר תיקון אחר שיעשה חבילות של מצוות?
- טו. ויש לעיין כיצד בפסוק זה נרמז שמירת וקיום המצוות.
- טז. יש לעיין מה ענינו של הכעס אצל השי"ת? וכיצד זה קשור לכעס וגאוה הבאים מיסוד האש? שאף על פי שבוודאי אין זה דומה, מכל מקום יש השתלשלות וקשר בין מידת הכעס הגבוהה והרוחנית שיש אצל השי"ת, להשתלשלות מידת הכעס אצלנו.

"ואיש חכם יכפרנה" - היינו בבחינת תלמיד חכם, בבחינת משה, הוא יכפר לו לאדם, על ידי שהוא ממתיק את כעסו של הקב"ה. כמו שכתוב על הקב"ה (מזכ"ה) שהוא מוחל וסולח "ועובר על פשע לשארית", ודרשו על זה חז"ל בגמרא "למי שמשים עצמו כשיריים" (ראש השנה יז), שמי שהוא עניו הקב"ה מוחל וסולח לו, וזה כפי שיבואר מדרגתו של התלמיד חכם בבחינת משה, ועל כן יש לו כוח לכפר ולרצות את כעסו של הקב"ה.

נמצא, פשה האדם בא לפני תלמיד חכם ומוציא בפיו כל צירופיו הרעים שנחקקו על עצמותיו לפני התלמיד חכם, והתלמיד חכם הוא במדרגה כזו שהוא בבחינת משה שמשים עצמו כשיריים, כמו שכתוב על מדרגתו המיוחדת והנעלית של משה רבינו מעל כל הנביאים, (במדבר יב) "והאיש משה עניו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה", ועל ידי זה שהוא עניו הוא נקרא איש חכם, כמו שכתוב (איוב כח) "והחכמה מאין תמצא", דהיינו שהחכמה הזו היא חכמה מיוחדת שבאה מה'אין סוף', שזה מדרגת הענווה, ובה - בחכמה המיוחדת ששורשה בענווה האין סופית, יש כח לתלמיד חכם לכפר גם על עוונות של אחרים, כמו שנאמר "ואיש חכם יכפרנה" - כי על ידי וידידי נכללים גם הם בעוונותיו, ועל כן גם הם משימים עצמם כשיריים, וגם להם נמחלים כל העוונות בבחינת "ועובר על פשע לשארית" - למי שמשים עצמו כשיריים.

ובשביל זה - בגלל שכוח הכפרה תלוי בענווה, לכן, פשהתפלל משה על חטא העגל, אמר להשי"ת טענה כזו: (שמות לב) "אם תשא חטאתם, ואם אין מחני נא". וביאור טענתו של משה רבינו היא - כי זה מן הנמנע - כלומר לא יתכן, שלא יבא לאדם, איזה גדלות דהיינו תחושת גאוה וישות, כששומע שבני אדם מספרין את

- ז. הנה לשון זו היא כלשון 'עבירה' ולשון 'תעבירו' המזכרת לעיל, עיי"ש בדבריו הקדושים ובהערות.
- יח. עיין שם בגמרא שמי שמשים עצמו כשיריים הוא מי שמעביר על מידותיו, ובפרט מי ששומע עלבונו, ויש לעיין האם עניין העברה על מידותיו קשור לתיקון המידות המוזכר לקמן באות ח'.
- יט. ויש לעיין מדוע רבינו לא הזכיר בכל מהלך התורה בתחילתה את עניין התיקונים של ראיית פני הצדיק והצדקה לצדיק המזכרים לקמן אות ח', דלכאורה היה לו לומר שהעלאת המלכות ותיקון כל העוונות נעשים על ידי שלושת דברים אלו, ומדוע לא הזכיר בתחילה כי אם את התיקון של וידידי דברים לפני תלמיד חכם?
- כ. ויש להתבונן בזה, שהרי שם בגמרא נראה שהכפרה היא למי שהוא בעצמו בבחינת שיריים, וכאן רק התלמיד חכם הוא בבחינת שיריים ולא האדם המתוודה בעצמו?
- כא. עיין שם בפסוקים שזה נאמר בהקשר של מרים הנביאה שדיברה במשה לשוה"ר, ולפי"ז זה קשור לפגם המובא לקמן אות ח' של חי מדבר. וצ"ע האם פגם הצרעת הוא כעין הפגם של חקיקה שנחקק העוון על עצמותיו.
- כב. ולפי כל דברי רבינו באות זו צ"ע, דהרי בחטא העגל לא התכפר להם העוון לגמרי, כי היו כאלו שמתו ממש, וגם שאר ישראל נפקדו בעונשים מדור לדור על חטא העגל, ומדוע באמת לא כופר להם העוון לגמרי בכוח הענווה?

להם, בַּזֶּה אֲתָה מְרֹאָה, שְׂבִאֲמַת אֵין לִי כָּל כֶּךָ עֲנִיּוֹת, שְׂאוּכַל לְכַפֵּר לָהֶם עֲוֹן הַעֲגָל, אִם כֵּן, כִּבְּן בְּקִשְׁתִּי - "מִחֲנִי נָא מִסִּפְרָךְ אֲשֶׁר כָּתַבְתָּ", שֶׁלֹּא אֲזַכֵּר בַּתּוֹרָה כִּלְל, כִּי הִזְכַּרְתָּ שְׁמִי בַּתּוֹרָה הוּא סִפּוֹר שְׂבָחִי, וְלִכֵּן אֲנִי מִבְקֵשׁ שֶׁתִּמַּחֵה אוֹתוֹ, בְּדִי שֶׁלֹּא אֶכְשַׁלְּכִי בַּגְּדֵלוֹת, שְׂאֲנִי רוֹאֶה וְשׁוֹמֵעַ כְּכֹל עֵת סִפּוֹר שְׁמִי וְשְׂבָחִי בַּתּוֹרָה, כִּי מִי יוֹכַל לַעֲמוֹד בַּזֶּה, שִׁישְׁמַע סִפּוֹר שְׂבָחוֹ וְלֹא יִתְנַאֵחַ, אִם לֹא עֲנִיו גְּדוֹל שִׁזְכָּה לְבִיטוֹל כֹּל הַרְגִשׁוֹתָיו וְחוֹמְרִיּוֹתָיו, וְאִם אֲנִי כֵּן עֲנִיו, צְרִיךְ לָךְ שֶׁתֵּשֵׂא חַטָּאתָם, כְּמֹו שְׂפָתוֹב וְעוֹבֵר עַל פְּשַׁע לְשִׁאֲרֵית וְכו' לְמִי שֶׁמְשִׁים עֲצֻמוֹ כְּשִׁירִים.

עתה רבינו מלביש את כל האמור לעיל בעניין העלאת המלכות על ידי הוידוי, בכמה פסוקים שבהם רמוז כל עניין העלאת המלכות על ידי משה רבינו:

וְזָחִי־מֵה שְׁנֵאמַר עַל מֹשֶׁה רַבִּינוּ (דְּבָרִים ל"ג) וְיָהִי בִישׁוּרוֹן מֶלֶךְךָ שֶׁמֹּשֶׁה זָכָה לְמַלְכוּת, הֵיִינוּ שְׂמֵלְכוּת עֲלָה לְשִׁרְשָׁה - כִּי שׁוֹרֵשׁ הַמַּלְכוּת הִיא הַתְּלִמִּיד חֶכֶם הָאֲמִיתִי, שֶׁבַענוֹתְנוֹתוֹ הַשְּׁלִימָה הוּא מַעֲלָה אֶת הַמַּלְכוּת כְּאֲשֶׁר הוּא מִקְבֵּל אוֹתָהּ בַּעֲצֻמוֹ, שֶׁגַּם כְּאֲשֶׁר הוּא עֲצֻמוֹ נִקְרָא מֶלֶךְ, בְּאֲמַת כֹּל הַמַּלְכוּת הִיא שֶׁל הַשֵּׁי"ת לְבַד, כְּמֹו שְׂפָתוֹב (תְּחִלִּים ל"ז) וְעֲנוּוִים יִרְשׁוּ אֶרֶץ שֶׁמֹּשֶׁה רַבִּינוּ הוּא הָעֲנִיו שִׁירֵשׁ אֶת הַמַּלְכוּת וְזָכָה בָּהּ, וּבְזִכְיִיתוֹ בָּהּ, הוּא יוֹכֵל לְהַמְתִּיק וּלְבַטֵּל אֶת הַדִּין שֶׁהִיא אֲמוּרָה לַעֲשׂוֹת בַּעֲלוֹם, שֶׁהִרִי כְּאֲמוֹר לַעֲלֵל הַצִּירוֹף בַּעֲצֻמוֹ נֹקֵם בָּאֲדָם, דֵּהִיִּינוּ הַמַּלְכוּת, וְאֶרֶץ הוּא דִּינָא דְּמֵלְכוּתָא, דֵּהִיִּינוּ שְׁחֵלֵק הַמַּלְכוּת הַנִּקְרָא אֶרֶץ - הוּא הַבְּחִינָה שִׁישׁ בַּמַּלְכוּת שֶׁהִיא דְּנָה וְעוֹשָׂה אֶת הַמְּאוֹרְעוֹת כְּבִיטוֹל, כְּמֹו שְׂפָתוֹב (אִיּוֹב כ') וְאֶרֶץ מִתְּקוּמָתָהּ לֹו, דֵּהִיִּינוּ שֶׁהָאֶרֶץ בַּעֲצֻמָּה הִיא זֹו שְׁדָנָה נֹקֵמַת וּמַעֲנִישָׁה אֶת הַרְשַׁע.

הזה בתוך התורה, ואף על פי כן לא היה לו גדלות? [ב] הרי לכל אורך המאמר רבינו מפרש את המילה 'אין' כמדרגה כזו שהיא תכלית שלימות הענווה, ואם כן כיצד דווקא בפסוק זה רבינו מפרש את המילה 'אין' בצורה שונה והפוכה, דהיינו שמשוה רבינו אומר שאין לו ענווה?
 כז. האם גדלות היא נקראת 'עבירה ועוון', והאם לפי זה כישלון בגדלות חוקק איזה צירוף רע ח"ו? והיכן יש איסור כזה בתורה?
 כח. קטע זה צריך ביאור בעיקרו מה הוא בא לחדש או לבאר, ומכיוון שבאנו בביאור למעלה רק לבאר את פשט הדברים לפי אפשרות אחת, יש להדגיש שקטע זה דורש עדיין ביאור גדול מכמה פנים: [א] אם רבינו בא לומר שהפסוק נדרש על משה רבינו, מדוע הוא סתם ולא אמר כן בפירושו? [ב] למה עיקר העניין שארץ היא בבחינת מלכות זה מצד המושג דינא דמלכותא, הרי עצם העניין שארץ היא בחינת מלכות ידוע מכל ספרי האמת ויש לו אסמכתא מפסוקים רבים? [ג] הגם שיש פעמים רבות שרבינו מלביש קטע שלם, הרי שלשון זו אינה נראית כהלבשה רגילה ונראה כביכול בא לחדש כאן איזה דבר שלא ברור וידוע מהו?

שְׂבָחוֹ וּאֲפִילוֹ אִם הוּא צָדִיק שְׁזִיכַךְ אֶת עֲצֻמוֹ. כָּל שְׂכֵן בְּצִיּוֹר כֹּזֵה - בְּשִׁמְלֶךָ גְּדוֹל מִשְׂבַּח וּמִפְאָר אֶת הָאָדָם, שְׂאִי בּוֹדְאִי מִן הַנְּמַנֵּעַ, שְׁלֹא יִבֵּא לֹו לְאוֹתוֹ אָדָם שְׁשׁוֹמֵעַ שֶׁהַמֶּלֶךְ מִסִּפְרָ שְׂבָחוֹ אֵיזָה תַּחוּשֶׁת גְּדֵלוֹת.

אָבֵל כְּדִי שֶׁהָאָדָם יוֹכֵל לְשׁוֹמֵעַ שְׂבָחִיו לְלֹא תַּחוּשֶׁת גְּדֵלוֹת, צְרִיךְ לָזַח שֶׁהָאָדָם יִגִּיעַ לְמַדְרָגָה כְּזוֹ שֶׁל בִּיטוֹל כָּל הַרְגִשׁוֹתָיו וְחוֹמְרִיּוֹתָיו, שֶׁהוּא בִּיטוֹל בְּמִצִּיאוֹת בְּאוֹפֵן כֹּזֵה שֶׁאֵין לְאָדָם שׁוֹם תַּחוּשָׁה שֶׁל הַגּוֹף וְאֵין פּוֹעֲלִים חוּשֵׁי הַגּוֹף כְּרֹאִיָּה וְשִׁמְעִיָּה,^כ אֵיזִי יוֹכֵל הָאָדָם לְשׁוֹמֵעַ שְׂבָחוֹ, וְלֹא יִבֵּא לֹו שׁוֹם גְּדֵלוֹת מִשׁוֹם שֶׁהוּא כְּבִיטוֹל לֹא קִיִּים בְּמִצִּיאוֹת, כְּמֹו מוֹשֶׁה רַבִּינוּ שִׁזְכָּה בּוֹדְאִי לְמַדְרָגָה זֹו (שֶׁהִיא כַּעֲיֵן הַתַּפְּשׁוֹת הַגִּשְׁמִיּוֹת), שְׂרֹאָה אֵיךְ פְּתוּב בַּתּוֹרָה, וְיִדְבַּר ה' אֶל מוֹשֶׁה, וַיֹּאמֶר ה' אֶל מוֹשֶׁה שֶׁשְׂבָחִים אֵלוֹ הֵם כַּעֲיֵן הַמוֹבָא לַעֲלֵל שִׁמְלֶךָ גְּדוֹל מִסִּפְרָ אֶת שְׂבָחִיו, וְכֵן יִשְׂרָאֵל קוֹרְאֵין בְּכֹל יוֹם בַּתּוֹרָה שְׂבָחוֹ שֶׁל מוֹשֶׁה שֶׁה' דִּיבַר אִתּוֹ, וְכֵן כֹּל שְׂבָחִיו הָאֲחֵרִים, וְהוּא בַּעֲצֻמוֹ מִסִּפְרָ לָהֶם שְׂבָחִיו^כ בְּמֹה שֶׁה' מְדַבֵּר אִתּוֹ וּמַגְדֵּל אוֹתוֹ וְכֹל עֲנִיִּי הַנְּהַגְתּוֹ, וְאֵיךְ עַל פִּי שִׁזְכָּה מִן הַנְּמַנֵּעַ שֶׁלֹּא יִבֹּא לְאָדָם גְּדֵלוֹת מְכַאֵל שְׂבָחִים, מְכַל מְקוּם לֹא הָיָה לְמוֹשֶׁה שׁוֹם הַתַּפְּאָרוֹת וְגְדֵלוֹת מוֹה, כְּמֹו שְׂפָתוֹב בַּתּוֹרָה, שֶׁהַתּוֹרָה עֲצֻמָּה מַעֲדָה וּמִסִּפְרָת וְהָאִישׁ מוֹשֶׁה עֲנִיו מְאוֹד מְכַל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה". זֹה מַחֲמַת שְׂבָחִיו אֶת כֹּל הַרְגִשׁוֹתָיו וְחוֹמְרִיּוֹתָיו, וּבּוֹדְאִי^כ עַל יְדֵי עֲנוּתְנוֹתוֹ שֶׁהִיא בְּמַדְרָגָה כֹּל כֵּךְ גְּבוּהָה שֶׁל בִּיטוֹל, שִׁיכֵל לְשׁוֹמֵעַ סִפּוֹר שְׂבָחִיו בְּצוּרָה נִפְלְאָה כְּזוֹ, לְכַךְ הָיָה כִּחַ בְּיַד מוֹשֶׁה לְכַפֵּר עֲוֹן הַעֲגָל שֶׁהוּא הָעוֹוֹן שֶׁעָבְרוּ עַל הָלֹא' לֹא יִהְיֶה לָךְ, כְּמֹו שְׂפָתוֹב וְאִישׁ חֶכֶם יִכְפַּרְנָה", שֶׁעַל יְדֵי הַחֲכֵמָה שֶׁבָּאָה מִעֲנוּוָה יֵשׁ כּוּחַ לְכַפֵּר וּלְמַחֹות אֶת עוֹוֹן הַעֲגָל.

וְזָחִי הַבִּיאוֹר לְפִי הָאֲמוֹר לַעֲלֵל, בְּמֹה שְׂטַעֵן מוֹשֶׁה לְהַשִּׁי"ת אַחֲרֵי חֲטָא הַעֲגָל "אִם תֵּשֵׂא חַטָּאתָם" מִצַּד הָעֲנוּוָה שֶׁלִּי שֶׁאֲנִי מִכְּפָר עוֹוֹנוֹתָם, מוֹטֵב, וְאִם אֵין"י הֵיִינוּ אִם לֹא תֵּשֵׂא חַטָּאתָם וְלֹא תִּמְחוֹל

כג. וצ"ע דלפי זה מדוע רבינו אומר בהמשך דבריו על משה רבינו שבאמת הוא שמע וראה סיפור שבחו בתורה, הרי אם ראה ושמע בהכרח של היה בביטול כל הרגשותיו וחומריותיו. שהרי אם היה בביטול אז היה במדרגת התפשטות הגשמיות, ואז היה צריך לומר שהוא באמת לא ראה ושמע.
 כד. מדוע רבינו מוסיף את הבחינה הזו, שמשוה רבינו מספר להם שבחיו, מה שלא נזכר תחילה בדבריו.
 כה. עיין היטב בעהרה הבאה, ולפי זה יקשה לשון רבינו שכתב 'בוודאי'.
 כו. ויש להקשות ב' קושיות: א] איך יכול להיות שמשוה רבינו חשב שהוא לא עניו, הרי בתורה כתוב במפורש "והאיש משה עניו מאוד מכל האדם על פני האדמה", ומשה רבינו ראה גם את סיפור השבח



טומאה

- א. וכשעבר איזה עברה, אזי נחקק צרוף רע על עצמותיו, ועל ידי זה מכניס בחינת הדבור של הלאו הזה שעבר בתוך **הטומאה** וכו'. למשל, אם עבר על דבור של הלאו לא יהיה לך.
- ב. שנמשך בתוך **הטומאה** בתוך חמימות היצר, כמו 'נורא בי עמרים'.
- ג. שנתערב שרץ, הינו **טמאה** בתפלתו ועבודתו ובלבל אותו, ולא היה יכול איש הישראלי הזה לעבר עבודתו תמה.
- ד. כי מאחורי הקדשה, שהם שנים עשר שבטים, שעל ידם נתתן מלכות, ואחריהם הוא **הטומאה**, ויש בני אדם שיוצאין מהקדשה.
- ה. על ידי שאיש הישראלי נתעורר בתשובה על ידי שרץ קטן שבנחיריו, על ידי שהרגיש **טמאה** קטנה שמבלבלת אותו, על ידי תשובתו גורם, שגם אלו הרשעים נעשו כסא לקדשה.

השני והעמוק יותר הוא, שכאשר היצר פוגש את התאוה, בוערת בו האש של הגאווה, והוא אומר לעצמו, 'אני מוכרח להשיג את זה. מגיע לי. אני רוצה את זה עכשיו'.

ולכן מכנה רבינו את 'חמימות היצר' כ'טומאה' - שהיא הגאווה. וגם כאשר מדובר באיש הישראלי שרוצה להתפלל ולעבוד את ה', אבל עדיין לא זיכך את הטומאה - הגאווה - לגמרי, ועוד לא ביטל לגמרי את כל הרגשותיו וחומריותו, באה ה'טומאה הקטנה' ומבלבלת אותו.

ה'שרץ' הזה הוא הופעתה של טומאת הגאווה בתוך עבודת ה'. גם כשהוא כבר מנסה להתפלל, הישות שלו מבלבלת אותו: הוא חושב על עצמו, ומתגאה בתפילתו ועבודתו. ולכן ה'אני' מפריד בינו לבין בוראו.

התיקון לטומאה הזו - הוא הוידוי דברים!

בסוף התורה רבינו נוקט בלשון שמשמע ממנה, שהתיקון הוא על ידי התשובה, והתשובה היא על ידי הטומאה קטנה. כלומר, התיקון הוא ע"י שמטפלים בטומאה הקטנה בעצמה.

הטומאה היא הגאווה, הוידוי דברים הוא הבושה - היפך הגאווה.

כאשר איש הישראלי מתוודה על עוונותיו, הוא שובר את גאוותו, והוא מתבטל אל הצדיק (שאש התורה שלו אינה מקבלת טומאה - ברכות כב.), וכך הוא מתקן את הטומאה.

אנו מוצאים זאת אצל רב עמרם חסידא בעצמו, כאשר החל היצר לפתותו בטומאה וגאווה, הוא החל לצעוק בקול, 'נורא בי עמרם! תלמידיו, שרצו לכבות את השריפה, גילו שמדובר באש היצר, ואמרו לו 'ביישתנו'.

אך זהו בדיוק התיקון שעשה רב עמרם: הבושה הזו היא עצמה התיקון! הגאווה נותנת כח לחמימות היצר. ברגע שהאדם מבייש את עצמו, מודה באמת ומוותר על ה'אני' שלו, הוא מכבה את אש הטומאה.

ה'טומאה' בתורה זו מוגדרת, כפגם הגאווה. הגאווה היא תחושת ה"ישות" של האדם - התחושה שהוא מציאות בפני עצמה.

כאשר אנו שומעים את המילה "טומאה", ההשקפה הראשונה שלנו היא להגדיר אותה כלכלוך פנימי, פגם רוחני או חטא הקשור לתאוות. אך העמקה בשורש המושג על פי קשרי המילים במאמר, מגלה פנימיות עמוקה הרבה יותר: הטומאה בשורשה היא הגאווה.

היא מופיעה בדרגה המורה כ'גסות הרוח', שהיא אחת מארבעת המידות הרעות. והיא מופיעה בדרגות רבות, עד לדרגה העדינה ביותר של גאווה, כאשר הקב"ה מספר את שבתו, והוא צריך שלא להתגאות.

כאשר רבינו רוצה להביא משל ודוגמה לעבירה שמכניסים אותה אל תוך הטומאה, הוא מביא את הלאו של "לא יהיה לך אלוהים אחרים על פני".

הגאווה והיישות הם בדיוק השורש של הלאו הזה. ברגע שאדם מרגיש שהוא 'יש' נפרד, הוא למעשה יוצר רשות עצמאית המורדת במלכות שמים. זוהי הטומאה שעליה סובבים דברי רבינו בתורה זו.

גם בהלכה, רבינו מדבר על האנשים שיוצאים לגמרי מהקדושה, הם נמצאים מאחורי הקדושה - בטומאה. הם אותם האנשים שנכשלו בלאו של "לא יהיה לך", ונפלו לגמרי בטומאת הגאווה, עד שנפלו 'מאחורי הקדושה' - מקום של נפרדות מוחלטת מהקדושה - 'אין אני והוא יכולים לדור בכפיפה אחת'.

מתוך הבנה זו ששורש הטומאה היא הגאווה, נוכל להבין בעומק גם את ענין חמימות היצר. כי גם התאוות, שלכאורה אינן אלא מיסוד המים - גם הם בשורשם מיסוד האש. כפי שרבינו מכנה להלן את היצר הרע של התאוות "נורא".

שכן בתאוות ישנם שני חלקים, החלק הראשון והפשוט הוא מיסוד המים, שבו האדם מתאוה לתענוגי העולם הזה. אך החלק

הטומאה היא הגאווה המפרידה בינך לבין קונך. שבור את הישות' על ידי ביטול ובושה דקדושה, וככה את אש התאוה. כך תזכה להיכלל באש הנצחית של הצדיק, שאינה מקבלת טומאה לעולם.

ציה אריק

עבד/עבודה

- א. עבשו המלכות והממשלה להעבוס, ובשביל זה נקראים עבודת אלילים שלהם בשם אלהים.
- ב. הקדוש ברוך הוא רוצה בעבודתנו, כמו שכתוב: ואבית תהלה מנושי עפר, מקרוצי חמר.
- ג. שנתערב שרץ, הינו טמאה בתפלתו ועבודתו ובלבל אותו. ולא היה יכול איש הישראלי הזה לעבד עבודתו תמה.
- ד. על ידי תשובתו גורם, שגם אלו הרשעים נעשו פסא לקדשה. ויהבי לכנינא הנך מחוזא שעוורים גם הם לעובדי השם.
- ה. מבית עבדים זה רמו על בפול המדות רעות של ארבע יסודות, המכנים בשם עבדים. פי כל הארבעה יסודות הם מתחת גלגל הירח. והירח מכנה בשם עבד, כמוכא בזהר: הנה ישכיל עבדי דא סיהרא.

אבל רבינו אומר ש'צריך שלא יישאר כן, מכיוון שצריך להיות 'עבד' אמיתי שמתבטל לרצון אדונו.

רצון אדונו - הקב"ה, הוא שנחבר את הטוב והרע, שנתבטל אליו תמיד, גם ברגעים של דביקות, וגם ברגעים של הרגשת חסרון וריחוק.

וכאשר האדם מתעקש להשיג רק דביקות, הוא נוטה מרצון ה', והוא יכול ליפול ברשת העבודה הזרה, עד כדי כך שהוא יהיה עבד של אחרים... הוא יהיה עבד של ארבעת המידות הרעות, שהם מכונים עבדים, והרצון הרע שלהם ישלוט בו.

עתה נעבור ל"איש הישראלי" שרוצה להתפלל בהתלהבות ובדביקות, והטומאה מפריעה לו, עד כדי כך שהעבודה שלו - היא לא "עבודה תמה".

הרצון של האיש הזה מובן בהחלט. הוא בסך הכל רוצה להתקרב לה', והטומאה מבלבלת אותו. הוא מתגעגע וכוסף לרגעים האלו של ה'רצוא', שהוא יזכה להרגיש את אותה הארה, ואין.

את הסוד של מה שעובר על האיש הזה, רבינו מגלה בהמשך התורה, בהתגלות שבסוף המאמר על הלבנה, שלעתידי לבוא היא תאיר כאור החמה. זוהי הלבנה, שכידוע לית לה מגרמה כלום, ולכן היא סמל לעבד האמיתי שגם כשהוא חשוך וחסר - הוא נשאר בביטול גמור לאדונו.

וגם לעתידי, הלבנה תאיר כאור החמה, אך למרות זאת החמה תאיר שבעתיים - ושוב תהיה הלבנה חסרה, מרוחקת, ומתגעגעת (עי' היטב שם בזהר על בחינת מט"ט, ואכמ"ל).

אך אז יתגלה, שהעבד האמיתי הוא דווקא מי שהוא חסר - ואף על פי כן מתבטל לרצון אדונו. זוהי הלבנה.

זוהי עבודתו של האיש הישראלי. הוא לא יכול לעבוד 'עבודה תמה', אלא עבודה שהיא תמיד חסרה, ולמרות זאת הוא מחבר את הטוב עם הרע, ומתבטל לרצון ה'!

ולא זו בלבד, אלא שהוא זוכה שגם הרשעים, שהתרחקו מהקדושה כיון שלא הסכימו לעבודת ה'שבו', גם הם יהיו כיסא לקדושה, ויסייעו בידו להעלות ולבנות את המלכות דקדושה.

המכנה המשותף למושג "עבד" בבחינתו הטובה ובבחינתו הרעה בתורה זו, הוא:

ביטול הישות והעצמיות אל האדון.

עבד הוא מי שמבטל את רצונו האישי מול רצון אדונו, עד שאין לו "אני" משל עצמו, אלא כל כולו כלי לביטוי רצון אדונו.

מהי מהות העבד בצד הקדושה? כיצד הוא עובד את אדונו - הקב"ה?

אנו מוצאים זאת בדברי רבינו, שהקב"ה רוצה 'בעבודתנו'! מה הוא רוצה מאיתנו?

רבינו מסביר, שלפעמים יהודי מקבל הארה ומתלהב מאוד בתפילתו, הארה זו נקראת 'רצוא', אבל היא עדיין לא נחשבת לעבודה ה'. העבודה היא רק במצב של 'שוב', כאשר האדם נופל מההארה הזו.

במצב כזה העבודה היא לחבר את הטוב והרע, ולגלות שהכל הוא אחדות אחד.

הבעיה היא, שיהודי שזכה להארה בתפילתו ועבודתו, ואחר כך נפל ל'שוב', הוא מתמרמר בליבו: "כל מה שאני מבקש זה לבעור ולכסוף לה' ולהתדבק בו, ואני מרגיש ריחוק כל כך גדול, ורבינו אומר שהעבודה שלי זה בכלל לחבר את הטוב והרע... מה זה קשר אליי עכשיו? אני רוצה רק שהלב שלי יבער לה' בתפילה...".

אבל האמת היא, שעל פי קשרי המילים בתורה, אנו מגלים שההיפך מעבודת ה' שהקב"ה רוצה בה - היא עבודת אלילים.

מהי עבודת אלילים - עבודה זרה?

'עבודה זרה' אינה כוללת רק את עבודת האלילים כפשוטו, אלא גם כל עבודה שהיא 'זרה' לאדם, ואיננה עבודתו האמיתית שתביא אותו אל תכליתו בעולם.

למשל, מי שרוצה שהלב שלו תמיד יבער לה' בלי הפסק, והוא לא מסכים לחבר את הטוב [דביקות בה'] אל הרע [ריחוק מה'], זה סוג מסוים של עבודה זרה. כי הוא רוצה בעבודה שהיא זרה לו, הוא רוצה את הסיפוק מהדביקות הנצחית.

היה 'עבד' של רצון ה', אל תרדוף אחרי האור וההרגשה שבתפילה, אלא אחרי המלך המצווה על התפילה. גם כשהלב מרוחק וחסר כמו הירח, הביטול המוחלט שלך לרצון האדון הוא השלמות הגבוהה ביותר.

זוהי ארץ



תבין טיכסל זאת - אנוכי

ציאור הליקוטס תורה ד'

הקדמת ביאור הליקוטס על הכלל השלישי | על מה אנשים שוכחים להתוודות? | וכיצד נעשים מוידוי דברים - תבילות של מצוות?

כשרבינו בוחר משל דוגמא

לתורה ד' יש מקום חשוב בלימוד הכלל השלישי, היות שר' אברהם מזכיר בתוך הכלל השלישי את תורה ד' כדוגמא לכלל זה. ובהקדמתו השנייה לספר ביאור הליקוטס הוא מאריך להסביר את הכלל השלישי בתוך כל קשרי תורה ד', בטוב טעם ובאריכות גדולה שאינה מצויה בדרך כלל בדבריו.

נזכיר בקיצור את הבסיס העיקרי של הכלל השלישי.

כשרבינו מביא איזה הקדמה, ומביא דוגמא או משל לבאר את אותה הקדמה, בדרך כלל יש לו אפשרויות נוספות, והוא יכול היה להביא דוגמאות שונות.

בתורה שלנו, רבינו כתב שכל לאו ועוון שהאדם עובר עליהם ח"ו, הוא גורם לאותיות הלאו הזה להיחלק בעצמותיו, וזוהי הורדת המלכות בתוך הטומאה, כלומר, הגלות של המלכות דקדושה בין העכו"ם. ולדוגמא נקט רבינו לאו אחד מתוך השס"ה לאוין.

כלומר, רבינו היה יכול לכאורה לא להביא שום דוגמא, ולאחר שהוא בחר להביא דוגמא, היו לו שלוש מאות שישים וחמש אפשרויות, כמניין הלאוין שיש בתורה, אך למעשה הוא בחר בדוגמא אחת מתוכם.

בפשטות, קשה מאוד לשאול מדוע הוא בחר דווקא את הדוגמא הזאת - כי בכל בחירה אחרת היינו מקשים ושואלים מדוע הוא לא בחר בדוגמא שונה. דוגמא זו רק אפשרות, ובאמת אין כוונת רבינו לומר שרק לאו אחד עושה חקיקה, אלא כל לאו שהוא, ומה שהוא בחר בדוגמא מסוימת, לא אמור להצביע על שום דבר מיוחד.

למרות שזה רק משל זה מדויק בתכלית הדיקו!

אלא שכאן מגיע ר' אברהם, ומחדש שבכל דוגמא או משל, יש כוונה מיוחדת הקשורה בקשר חזק לכל מהלך התורה, וזה לשונו בהקדמה השנייה:

"במה שמביא לפעמים איזה דבר בדרך משל, המעיין שם היטב יראה בעיניו שהיה לו כוונה ודיקו גדול במה שתפס רק את הדבר הזה למשל ולדוגמא [כאשר יבואר בכרך הזה, ו] כאשר אציג לפניך לדוגמא, מה שמנחם עתה בזכרוני. בסימן ד' באות ה', כתב שם: ועונותיו של אדם הן על עצמותיו וכו', וכל עבירה יש לה איזה צירוף אותיות, וכשעובר איזה עבירה או נחלק צירוף רע על עצמותיו, ועל ידי זה מכניס בחינת הדיבור של הלאו הזה שעבר בתוך הטומאה, היינו שמכניס בחינת מלכות שהוא בחינת דבר אחד לדור הוא מכניס אותה בתוך העכו"ם ונותן להם

ממשלה, למשל אם עבר על דיבור של הלאו לא יהיה לך אוי מחרוב וכו' ע"ש.

ר' אברהם מתעכב על כך שרבינו בחר להביא את הלאו 'לא יהיה לך כדוגמא ומשל, והוא ממשיך ומפרט:

"לכאורה נראה, שעל פי פשוט אין בזה שום כונה מה שתפס את המשל בזה הלאו".

כלומר, על פי הפשט הפשוט לא אמורים להתעכב על דוגמאות ומשלים. אלא אם כן אנו מבינים שאצל רבינו כל מילה ומשל הוא בדקדוק גדול, וכל דבריו קשורים ומהודקים זה בזה.

אנוכי ולא יהיה לך כללות כל התורה כולה

ועל כן ממשיך ר' אברהם ומסביר:

"אבל כשתתבונן במה שכתוב שם למעלה (באות ב'), שמה שנקראים עבודה וזה שלחם בשם אלהים, כי יונקים מבחינת מלכות הנקרא אלהים וכו', ועל ידי וידי דברים שעל ידי זה מעלה בחינת המלכות בחינת אלהים מביניהם, על ידי זה בעצמו הוא זוכה שגם באלהים יהלל דבר, ולברך על כל הדברים הטוב והמטיב.

וגם במה שכתוב שם בסוף (התורה) - וזה פירוש אנכי ה' אלקיך, פירוש הן ה' הן אלקיך תבין שכל זאת אנכי היינו כולו הטיב והמטיב אשר הוצאתיך מארץ מצרים וכו', כי על ידי זה עולה מתוכם מלכות דקדושה עיין שם היטב.

וגם כאן בהלאו הזה תתבונן ותדקדק היטב כי זילת מה שבהלאו הזה מכואר לא יהיה לך אלהים אחרים, אף גם ידוע ומובא בספרי אמת, שהלאו הזה הוא מקור כל הלאוין שבתורה והעשה של

והמקור שבתורה.

אנוכי הוא הכולל
מ ה ע ש י
ו ב כ ל
ת ר א ה
בעיניך
ג

חידת החודש

הכר תלוי אם לא מתהלל ועניו,
ולתפא, מי שלא קם לפניו.
באישון ליצה הוא אור ואבוקה,
מפלים נתיב, לתבר את החקוקה.

ניתן לשלוח תשובות על החידה בעמ' דות 'נדרים פלוס' בשלוחת 'תשובות לחידת עלון מחוברים'

בין הפותרים נכונה את נושא החידה, ואת רוב הפרטים, ותקיים הגרלה ע"פ 500 ש"ח

פתרון החידה מגליון 24:

אש והתלהבות

לפעמים בתוך התפלה, זה מגיע לאדם:

לפעמים מתלהב בתוך התפלה אך זה יכול לבוא, גם בבית רב עמרים:

חמימות היצה"ר, נורא כי עמרים אליו נמשל דבר הקב"ה, שרש המלכות:

דברי כאש, התורה שורש המלכות וכאשר מעבירים בו, מתחברים העצמות:

תעבירו באש, וידוי לת"ח ומתחברים העצמות

על פי פשוט, שבדיוק גדול תפס המישל מהלאו הזה, אשר מהמשל הזה בעצמו, מבואר ביותר, שכשעוברים על איזה לאו, או מכניסים המלכות בתוך הטומאה ונותן להם ממשלה, כי הלא גם על ידי כל לאו ולא שחוא עובר הוא עובר על לא יהיה לך אלהים אחרים, שזה בעצמו [עבודת אלילים שלהם] בחינת ממשלתם ויניקתם מהמלכות דקדושה כאשר כפל למעלה" (עיין שם עוד אריכות ביאור בקשרי כל התורה).

נסביר את דבריו בתמצות:

באמת הלאו הזה איננו עוד לאו כמו כל הלאוין, שכשאדם עובר עליהם ח"ו הם נחקקים על העצמות, אלא הלאו הזה הוא שורש כל הלאוין שבתורה, והוא ממילא נמצא באמת בתוך כל לאו, וכשאדם עובר ח"ו על לאו של לשון הרע, הוא מכניס את המלכות דקדושה בתוך הטומאה, וממילא הוא עובר גם על הלאו שלא יהיה לך.

הלאו הזה - לפי דברי ר' אברהם, וכך גם מבואר בכל קשרי התורה - מפורש בכל חלק בתורה ד', כי הפסוק 'אנוכי ה' זוהי מצוות עשה שכוללת את כל מצוות העשה שבתורה, וכל התורה מדברת על פנימיות המצווה הזו - אנוכי ה' אלוך. ועל זה רבינו הזכיר שעבודת אלילים נקראת בשם 'אלוהים' כמו שמפורש בתורה בלאו הזה.

בכל יודי צריך להתוודות על העוון השורשי

ומעתה אנו באים למסקנה (שמרומזת בדברי ר' אברהם, אם כי איננה כתובה בפירוש) שהיא ממש נוגעת לוויודי דברים של כל אחד:

אם באמת בכל לאו שהאדם עובר ח"ו, הוא ממילא עובר גם על הלאו שלא יהיה לך, אז מלבד החקיקה של הצירוף הרע של עצם הלאו שעבר, נחקק גם צירוף רע של הלאו 'לא יהיה לך' וממילא אם האדם יתוודה על הלאו שעבר, כמו למשל לשון הרע, והוא לא התוודה גם על הלאו 'לא יהיה לך', אז חסר בוויודי את התיקון של הצירוף הרע, שהוא היסודי השורשי והעיקרי בכל הצירופים הרעים.

ועל כן, עיקר הויודי צריך להיות על עצם השפלת המלכות, דהיינו על הלאו שלא יהיה לך, כי הוא כולל בתוכו את כל הלאוין ואת כל העוונות, ובתיקונו של הלאו הזה שהוא עיקר היישות והגאוה יתהפכו כל הצירופים הרעים לצירופים טובים.

ועתה לפי זה נוכל להבין את ענין החבילות של מצוות שרבינו הזכיר באות ו'.

כי לכאורה קשה כיצד יתכן שרבינו מביא עוד תיקון לשברי העצמות שאיננו ויודי דברים, הרי כלליות כל המאמר קשור זה בזה (עיין כלל י"ז), באופן כזה שהתורה כולה מתחברת למהלך אחד - ואין כמה עצות שונות לתיקון שבירת העצמות, ובהכרח שגם החבילות של מצוות הינן ביאור על תיקון הויודי ולא עצה נפרדת.

ומלבד זאת יקשה, כיצד האדם יכול לעשות חבילות של מצוות, ומהו הגדר של 'חבילת מצוות' לפי תורה זו?

לפי מה שהתבאר הכל מבואר היטב, שכללות כל המצוות והעבירות כלולים בתוך שתי הדיברות הראשונות מעשרת הדברות. 'אנוכי ה' אלוך' ו'לא יהיה לך', כמו שרבינו כתב בסוף התורה, שחלק מהשגת התורה היא 'תבין שכל זאת אנוכי', תבין שבאמת כל התורה כלולה ב'אנוכי'.

וכשאדם מתוודה ויודי דברים ומתקן את הצירופים הרעים שנעשו בהחרבת שתי המצוות האלו, ומחבר יחד את שתי המצוות האלו לצירוף אחד, ממילא נעשו כל המצוות כולם לחבילה אחת, וכל שברי עצמותיו מתחברים לבניין הקדושה בשלמות.

עיקר הויודי צריך להיות על עצם השפלת המלכות, דהיינו על הלאו שלא יהיה לך, כי הוא כולל בתוכו את כל הלאוין ואת כל העוונות



וידוי דברים טל קליפה!?

כותב שם 'כקוף בפני אדם'.

דוד: אני חושב שיש בזה כמה מדרגות של לימוד, נתחיל דווקא מהאופן הפשוט ביותר.

אם רבינו מזכיר איזה מושג ועניין בתורה, והוא מזכיר אותו בצד הקדושה, אנו יכולים לומר בוודאות, שיש כזה מושג גם מצד הטומאה, עד כדי כך שגם דברים קדושים ונעלים, יהיה כנגדם כוח דומה בטומאה רח"ל.

וההדגשה היא בעיקר כלפי דברים שרבינו לא מזכיר במפורש, שהרי בחלק גדול מהדברים רבינו עצמו מזכיר, לדוגמה 'מלכות דקדושה' ו'מלכות דסט"א', זה כתוב בפירוש ולא צריך בשביל זה את הכלל השישי...

מאיר: אז תיתן אתה כמה דוגמאות טובות מתוך תורה ד' של מושגים שרבינו מזכיר מצד הקדושה, ולפי הכלל השישי נוכל להסיק בוודאות ולומר בצורה החלטית שהם קיימים, וגם בהכרח שרבינו מדבר עליהם ועוסק בהם בתורה.

דוד: מצוין, קח למשל את המושג - 'וידוי דברים'.

מאיר: מההה!! לא ממש הבנתי! אתה קצת מפתיע אותי. אתה רוצה לומר שיש וידוי דברים מצד היפך הקדושה!?

דוד: לא אני אמרתי... הכלל השישי אומר! כלומר, אם הכלל השישי הוא אמת, ואתה מאמין בזה, אז כנראה שרבינו אומר...

מאיר: אבל אין לזה שום אזכור בתורה.

דוד: אני לא בטוח שאין אזכור דומה, אבל גם אם אתה צודק, עצם הכלל השישי מכריח אותנו לומר שיש כזו בחינה.

מאיר: אני אשמח לשמוע בהמשך היכן ראית כזה דבר, אבל תן עוד דוגמא...

דוד: בסוף התורה רבינו מזכיר כזה מושג שנקרא שהרשעים נעשים 'כיסא לקדושה', לפי הכלל השישי אנו נאמר, שיש בחינה של אנשים כשרים, שח"ו בגלל כל מיני קלקולים, הם יורדים לתוך הגלות ונעשים כיסא לטומאה ר"ל...

מאיר: אחי היקר מה שלומך, הרבה זמן לא דיברנו על לימוד הכללים.

דוד: נכון, מה קרה שפתאום נזכרת בזה?

מאיר: איזה חבר טוב הזכיר לי שאנחנו צריכים לחזור לזה, הוא אמר לי שזה נצרך מאוד ללומדים, והיה בזה תועלת גדולה, אז אמרתי לעצמי שאני אטלפן אליך ואזכיר לך.

דוד: יש לך בכלל מושג איפה אחזנו?

מאיר: כמדומני שפחות או יותר למדנו עד הכלל השישי, והאמת היא, שאולי דילגנו על הכלל הרביעי ואז חזרנו אליו. אבל אולי כדאי שנתחיל ללמוד עכשיו ולדבר על הכלל השישי ואולי גם על השביעי, ואז אחר כך נוכל אולי לחזור יום אחד לדבר גם על הכלל הרביעי.

דוד: בסדר, אני איתך, בוא נתחיל, אתה רוצה לקרוא?

מאיר: כן, אני אקרא, בעיקרון נראה לי שהכללים האלו הם כללים יותר פשוטים להבנה וגם ללימוד בפועל בתוך התורה, אבל מי יודע אולי יתחדשו לנו חידושים...

דוד: בעזרת ה'.

מאיר: אני קורא; "כלל השישי - דבר הכתוב זה לעומת זה עשה האלוקים, כפי ביאורו בספרי אמת, שכל הנמצא מצד הקדושה והטוב, נמצא כנגד זה מצד הטומאה והרע [כקוף בפני אדם], ונלמד כמה פעמים צד הטוב, מהיפוכו שבצד הרע".

בגדול זה נשמע די פשוט, כמו שר' אברהם מזכיר, זה דבר שידוע בכל ספרי האמת, שיש מושג כזה 'זה' לעומת 'זה', והקדושה והקליפה מתגברים אחד מול השני באותם כוחות.

דוד: אכן, אבל מה זה קשור ללימוד ליקוטי מוהר"ן? וגם לא ממש הסברת את העניין שכל מה שנמצא בצד הקדושה יש לעומתו בצד הטומאה, רק אמרת את מה שכל ילד יודע שהקדושה והטומאה עושים מלחמה.

מאיר: האמת שאתה צודק, וגם לא הבנתי בכלל מה הוא רוצה בסוגריים שקראתי, שהוא

אתה קצת מפתיע אותי אתה רוצה לומר שיש וידוי דברים מצד היפך הקדושה!?



ואתה ממש הפתעת אותי, איך תיקח לדוגמא את העניין הזה של וידוי דברים ותסביר אותו על שתי תהליכים מקבילים?

דוד: ממש קלטת את הנקודה! מה עושה הווידוי דברים מצד הקדושה? בונה צירופים טובים ומחבר את כל העצמות. מה הווידוי דברים מצד הטומאה עושה? בונה צירופים רעים. מי הוא זה שמוזכר בתורה שבונה צירופים רעים, פעור! דהיינו שפעור הוא זה לעומת זה של התלמיד חכם האמיתי, והעבודה הבזויה והטומאה שלו, כביכול מחריבה את הצירופים הטובים והקדושים וגורמת גם לצדיקים וכשרים ליפול ר"ל.

כשם שהווידוי דברים לפני הצדיק מחזיר את האדם לאין סוף של קדושה, כך הצירוף הרע של פעור זה לא כמו כל צירופי העבירות, אלא זה כמו 'ביטול' אל הטומאה. זה לא טומאה פרטית של צירוף רע פרטי של עבירה פרטית, אלא יש שם ח"ו כוח של 'התפשטות הרוחניות', שבן אדם שנופל לשם הוא כביכול מתבטל לגמרי לכוחות הטומאה.

מאיר: איזה פחד!!!

דוד: כן זה מפחיד. אבל בדיוק לכן אתה יכול להבין למה משה רבינו נקבר דווקא שם מולו.

מאיר: זאת אומרת, אתה לוקח כל תהליך שיש בתורה, ובונה לעומתו תהליך הפוך מצד הקדושה, גם כשרבינו לא גילה ואמר בפירושו.

אני רוצה להגיד לך שזה פשוט הופך לי את כל הלימוד, צריך להתיישב ביישוב הדעת ולהתבונן בלימוד כזה.

דוד: רק בלי נערוון ועצבים, לאט לאט, מתוך הלימוד הדברים עולם ומתיישבים, ולא בהכרח שצריך לשבת ולחשוב עכשיו איך אני מחשבן את התורה לפי הכלל השישי, כי זה לא תמיד עובד ככה.

מאיר: טוב, אני אבדוק ואשתף אותך במסקנות שלי...

**לכל זכר
שבקדושה
בהשתלשלות
הרוחנית
בבריא,א,ה,
נוצר תיקוי
וזיוף עלוב,
שמדמה את
עצמו בדומה
לקדושה**

מאיר: וואו... זה מפחיד מה שאתה אומר.

דוד: נראה לי שכבר אמרתי לך, אני מסכים שזה מפחיד, אבל זה מה שיוצא מהכלל השישי, ואני מצד עצמי לא הייתי מעז לומר דברים כאלו.

מאיר: רגע... זה בעצם דברים שהם יחסית החלק הפשוט של הכלל השישי, אז מה אתה רוצה לומר החלק היותר מורכב?!

דוד: חכה רגע, לפני כן, צריך להבין שר' אברהם מדגיש שלמרות שהאופן שבו הכלל הרוחני הזה נוצר בעולם, הוא שהרע משתלשל מהטוב, דהיינו שהטומאה היא הקוף שמחקה את הקדושה שנקראת 'פני אדם', דהיינו שלכל דבר שבקדושה בהשתלשלות הרוחנית בבריא,א,ה, נוצר חיקוי וזיוף עלוב, שמדמה את עצמו בדומה לקדושה - למרות זאת, פעמים רבות בלימוד ליקוטי מוהר"ן אנו נחשוף את כוחות הקדושה מכוח הגילוי של כוחות הטומאה.

מאיר: אתה מתכוון לומר שזה הסיום של מה שקראתי מקודם; "ונלמד כמה פעמים צד הטוב, מהיפוכו שבצד הרע".

דוד: נכון מאוד, נגיד אם רבינו מדבר כאן על גאווה מצד הטומאה, שהיא שורש כל המידות הרעות, אז למרות שאנו מכירים את המושג ענווה שהוא היפך הגאווה, יש גם גאווה קדושה, שצריך להבין טוב מהי הבחינה שלה בתורה ד'.

מאיר: החכמתי ממש. עכשיו אחרי שכבר התקדמנו כל כך הרבה, בוא תלך עוד צעד ותסביר מהו הצעד הבא של הכלל השישי.

דוד: הנקודה הבאה של כלל ו', שכינויו הוא 'זה לעומת זה' - לא באה לומר עומק חדש בהבנת הכלל, אלא שצריך לשים לב שהכלל הזה לא בא לגלות עולם שלם של מושגים מקבילים בלבד, אלא כמו שיש מושגים מקבילים, גאווה רעה וגאווה דקדושה, אז ככה כל התהליכים שמוזכרים בתורה מצד הקדושה, יהיה כעין זה מצד הטומאה.

מאיר: אז אם מקודם דיברנו על הווידוי דברים





הכל לטובה?

מה עושים כשהיום מתחיל ברגל שימאל? | הכל לטובה - סטיקד
או דרך חיים? | ואיך הצדיק קשור לכל זה? טוד מיוחד בשבילך

תשובות מעניינות.

אולי הוא יענה שלא. אולי הוא יענה לפעמים, רק שאני עושה טוב. אולי הוא רוצה לחשוב על זה. תקשיב לו. בלי שיפוטיות.

ועכשיו, תספר לו.

תספר לו שהשם אוהב אותך. באמת. באמת.

בלי גבולות. בלי תנאים. בלי אם. לא משנה מה עשית. או מה תעשה. שום דבר לא ישנה את המציאות הפשוטה

שיש לה' אהבה ורצון אין סוף. כך. זה לא עוד סטיקד של 'ה' אוהב אותך' או שיר מוכר.

זה על באמת. אהבה אמיתית. פשוטה. סתם ככה.

'אהבה שֶהְקֵדוּשׁ פְּרוּךְ הוּא אוֹהֵב אוֹתְךָ'. מאוד.

יכול להיות שמהוהו כן מתנגד לזה.



והספרים.

זה מילא.

אבל היהודי שפתח את הדלת הקטין לעשות והפטיר בהתחסדות 'לא נורא - הכל לטובה' לרגע דמם הכל.

ה' עדי כי אם היה מערוך תחת ידי קרוב לוודאי כי היה נעשה בו שימוש.

בטח שהכל לטובה. אבל אני לא רוצה לשמוע את זה ממך. שכל. מי נתן לך רשיון. נודניק.

אז מה באמת קורה חברים עם העניין של 'הכל לטובה', או בלשון התורה שלנו 'כֹּל מַאֲרְעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ'.

למה כולנו יודעים רק לצטט ולהזכיר, לשכן, לחברותא, לחבר ולכל מי שזו. אבל כשזה פוגש אותנו בחיי היום-יום זה נראה ומרגיש כמו סטיקד של 'אחי, הכול לטובה' מצהיב.

התשובה כתובה כמובן בהמשך התורה 'הֵן ה' שְׁהוּא רַחֲמִים, הֵן שְׁמוֹ שְׁהוּא פְּחִינַת אֱלֹהִים, פְּחִינַת דִּין - כּוֹלֵה לְטוֹבָתְךָ מִחַמַּת אֲהָבָה שֶהְקֵדוּשׁ פְּרוּךְ הוּא אוֹהֵב אוֹתְךָ'.

כשאתה יודע, מרגיש, ומאמין שמישהו אוהב אותך באמת, אתה לא צריך להבין למה מה שהוא עושה לך זה טוב. אתה פשוט יודע שזה טוב. הבנת את הרעיון?

יפה. אז עכשיו תעצום עיניים ותשאל את עצמך בכנות 'האם אני מרגיש שהשם אוהב אותי?'

זהו זה הכל.

עכשיו, תתן לתשובה לעלות לבד. יכול להיות מאוד שתופתע לשמוע

כבר בבוקר ידעתי שככה ילך היום. הכל התחיל כשאמנמם קמתי, אבל עדיין לא התעוררתי.

הורדתי את הרגליים מהמיטה לתוך ה'נעגל ואסער' שנשפכו להם בהנאה ברחבי החדר.

זבוב קטן אך טורדני החליט להציק סתם ככה, בשביל הכיף.

בעוד אני מתלבש באיטיות הפלאפון מצלצל. מספר חסוי, אני עונה בחשש. ידעתי, זה מהבנק. 'רצינו לשאול לגבי המיניוס'... 'ואו, למה ענית. למה קמתי בכלל?'

בשטיבלאך נפלתי על החזן שלדעתי קיבל על התפילה לפי שעות. כל מילה כמונה מעות ממש.

ספר את האנשים שוב ושוב, והתעקש להגיד תחנון. אבא תרחם.

כל התפילה התעטשתי ולא היה לי טישו.

כמובן ששכחתי יעלה ויבוא. איך לא. הפסדתי את האוטובוס הראשון.

בשני לא היה מקום לשבת. עלה פקח. נגמר לי הרב-קו אתמול.

הוא צעק עלי, אני עליו. כל אחד הדגיש לשני את המוצא אליו והוא משתייך.

וכך התנהל לו היום משמחה לשמחה ברחמי השם יתברך...

את כל זה אני מספר לכם כרקע להבנה למה שקרה דווקא אחרי הצהריים.

כמחווה של רצון טוב הכנתי לי ולחברותא שני כוסות קפה.

ומה קרה?

יפה, איך ניחשתם?

מישהו פתח את דלת בית המדרש בתנופה ו... הופה. באלגן.

הכל נשפך עלי, על הריצפה,

בטח שהכל לטובה. אבל אני לא רוצה לשמוע את זה ממך. שכל. מי נתן לך רשיון. נודניק.



ואלה שמות הזוכים

הזוכים בהגרלות במפעלי 'שעמו וראו', הניתנים למיליוני כבל שבוע בעמדות 'נדרים פלוס', ובקו לטייל בתורתו - 04-6277-313 בשלוחת המכתמים

המבחן השבועי

הר"ר אלימלך יואל נתן לוי הי"ו - צפת | הר"ר אלעזר אלחרר הי"ו - ירושלים | הר"ר אלקנה איורבך הי"ו - ביתר עילית | הר"ר בצלאל גלינסקי הי"ו - ירושלים | הר"ר דוד היילפרין הי"ו - ירושלים | הר"ר דוד מונטה הי"ו - צפת | הר"ר דוד קנייבסקי הי"ו - טבריה | הר"ר הלל מלכה הי"ו - מודיעין עילית | הר"ר זאב דוד מנדלאיל הי"ו - ביתר עילית | הר"ר יואל אליהו דויטשר הי"ו - בית שמש | הר"ר יואל דייטש הי"ו - בית שמש | הר"ר יונה לנדסמן הי"ו - בית שמש | הר"ר יוסף כהן הי"ו - ירושלים | הר"ר יעקב נתן דייטש הי"ו - בית שמש | הר"ר יצחק דוויק הי"ו - ירושלים | הר"ר יצחק חשין הי"ו - טבריה | הר"ר יצחק נעימי הי"ו - עמנואל | הר"ר ישראל מרגליות הי"ו - ביתר עילית | הר"ר מיכאל אלחרר הי"ו - בני ברק | הר"ר מרדכי מאיר ישראלי הי"ו - בית שמש | הר"ר משה אנשין הי"ו - ירושלים | הר"ר נחמן ברלב הי"ו - ירושלים | הר"ר נחמן קורל הי"ו - צפת | הר"ר ניסן חנוביץ הי"ו - חריש | הר"ר נתן הוכברג הי"ו - מודיעין עילית | הר"ר נתן יעקב פוליטי הי"ו - צפת | הר"ר נתן צבי מרגליות הי"ו - בית שמש | הר"ר נתן רוזנפלד הי"ו - מודיעין עילית | הר"ר נתן שלום שטיצר הי"ו - מודיעין עילית | הר"ר נתנאל מולא הי"ו - תל ציון | הר"ר צבי הרוש הי"ו - רמלה | הר"ר ראובן קניבסקי הי"ו - טבריה | הר"ר שלום טנגי הי"ו - צפת | הבה"ח אברהם יהודה קעניג הי"ו - צפת | הבה"ח אהרון הופמן הי"ו - מודיעין עילית | הבה"ח אהרון לייב קורמר הי"ו - ביתר עילית | הבה"ח דוד נחום הי"ו - צפת | הבה"ח חיים אורלנציק הי"ו - בני ברק | הבה"ח יהודה ארנטל הי"ו - ביתר עילית | הבה"ח יוסף סיגל הי"ו - בת עין | הבה"ח יחיאל שפירא הי"ו - ביתר עילית | הבה"ח יעקב ורטהיימר הי"ו - ביתר עילית | הבה"ח ישי שלמה הי"ו - יבנאל | הבה"ח ישראל יצחק רייכמן הי"ו - צפת | הבה"ח ישראל עקשטיין הי"ו - ביתר עילית | הבה"ח מרדכי אפרתי הי"ו - חריש | הבה"ח משה קליין הי"ו - ביתר עילית | הבה"ח נחמן ישראל מושקוביץ הי"ו - בני ברק | הבה"ח נחמן ישראל שפירא הי"ו - מודיעין עילית | הבה"ח נתן אלוש הי"ו - ביתר עילית | הבה"ח נחמן פורטנני הי"ו - ירושלים | הבה"ח נפתלי הרץ סייג הי"ו - ירושלים | הבה"ח נתן דוד מנדלאיל הי"ו - בני ברק | הבה"ח נתן ינאי הי"ו - אלעד | הבה"ח נתן צבי שפירא הי"ו - בית שמש | הבה"ח נתנאל רבינביץ הי"ו - ירושלים | הבה"ח צביקי סופר הי"ו - צפת | הבה"ח שמעון סגל הי"ו - צפת הנשיא

המבחן העיוני השבועי

הר"ר אהרון גלינסקי הי"ו - מודיעין עילית | הר"ר אליעזר יהודה פלדמן הי"ו - ביתר עילית | הר"ר יוסף חיים בישמוט הי"ו - מודיעין עילית | הר"ר מאיר פישר הי"ו - בית שמש | הר"ר משה דוד וינברגר הי"ו - מודיעין עילית | הר"ר משולם דוידוביץ הי"ו - בני ברק | הר"ר נתן וקסמן הי"ו - מודיעין עילית | הר"ר נתן פישר הי"ו - ירושלים | הבה"ח יצחק רייכמן הי"ו - ביתר עילית | הבה"ח משה גלינסקי הי"ו - מודיעין עילית | הבה"ח נחום פישער הי"ו - ירושלים | הבה"ח נחמן ישראל שפירא הי"ו - מודיעין עילית | הבה"ח שלמה גלבך הי"ו - מודיעין עילית | הבה"ח שמחה בונים רוטנשטיין הי"ו - בית שמש | הבה"ח שמעון ישראל גלבך הי"ו - ירושלים

השאלה של לטייל

הבה"ח ברוך שפירא הי"ו - מודיעין עילית

חידת החודש

הר"ר יובל ביננבוים הי"ו - פתח תקווה

אשריכם אלפי המטיילים בתורתו שצדלו למוצאות ים החכמורה!

זה בסדר.

תרשה לעצמך להרגיש את התחושה בגוף איך אהבת ה' שוטפת את כל כולך באור גדול.

נכנסת לכל החללים בהם היית בטוח עד היום שאותם ה' פחות אוהב.

אהבת עולם, אהבת אמת.

ואז אז אני יודע, ומרגיש ממש. איך שמה שהוא עשה זה יהיה טוב.

לא סתם טוב. טוב והמיטיב.

בכח הצדיק - אמא של מלכות, שנתן לנו השם יתברך בחמלתו עלינו. המוליך 'עוֹרִים פְּדָרָךְ לֹא יָדְעוּ'.

שמאיר בי דעת 'אֶחָדוֹת שֶׁל חֻסְדִים וְגִבּוֹרוֹת'.

של אהבה ואמונה אין סופית בי ובכל אחד מיישראל איך שהוא מה שהוא.

וגם אחרי העגל הוא ישאל 'למה יחרה אפך בעמך?'

למה? הוא באמת לא מבין.

בה' אהלל דבר. באלוקים אהלל דבר.

כשאני כזה, כשאני אחר. אוהבים אותך שם למעלה. תתרגל.

באמת.

'וּכְשֶׁרָשָׁם הַכּוֹתֵב אֵלוֹ הַשּׁוֹרוֹת שֶׁל אֶהְבֵּת ה' אוֹתָנוּ, אֲנִי הֵייתָה הַדְּמָעָה זּוֹלְגָת פְּמוֹרְד לְחַיִּי, וְהִיָּה מִתְגַּעְגַּע אַחַר אִישׁ פְּשׁוּט אֶחָד שֶׁהִיָּה לּוֹקֵחַ עֲצָמוֹ לְהַעֲנִן הַגָּל לְהֶאֱמִין וְלְחַיִּית פֶּד בְּאֵמַת אֶפִּילוֹ לְרַגַּע אֶחָד. אָמֵן.'





רבנו
רמזה
שנדהו
שורתפום
ברחורו



שיחתו המאלפת של הגה"ח ר' שלום מייקוף שליט"א בדרכי לימוד ליקוטי מוהר"ן בעיון | במעמד סיום תורה ז' בער"ח ניסן ב'מתיבתא דרבי נחמן' בקלויז הגדול בברכפלד | שלשת מקורות העיון בדברי רביה"ק ומטרותיהם | "אשר צדיקים נתדמים ליוצרים, הניחו לנו מקום להתגדר בו, שנהיה צריכים בקשה וחיפוש אחר רוח קודשם הנמצא בספריהם הקדושים"

היצר הרע, העצלות, המידות רעות. אז צריך בשביל זה לקבל עול תורה. והרבי אומר שם מפורש, כפי מה שיותר אני לומד בעיון והכל נהיה ברור לי, אין לי שאלות, אז ככה אני מסלק ממני את היצר הרע.

זה מזכך את הדמים, אומר הרבי שם. "שימית עצמו עליה, ממיית עצמיותו". זאת אומרת, הפשט הפשוט של "אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו", זה משהו שמתייגע ונותן על התורה כוחות וזמן, מזיע, ממיית עצמו עליה. והרבי דורש את זה, ממיית עצמו עליו, ממיית עצמיותו, מזכך את הדמים הרעים ומטהר את עצמו. הפשט והרמז הולכים יחד, כפי שאדם יותר מתייגע, ככה הוא יותר מזכך את עצמו.

ובאמת זה דבר שהוא מפורש גם בגמרא. בגמרא כתוב, "אורך ימים בימינה ובשמאלה עושר וכבוד, למיימינים בה סמא דחיי, ולמשמאלים בה סמא דמותא". יש בגמרא בתענית, מיימינים ומשמאלים. במקום אחר הגמרא קוראת לזה, זכה ולא זכה. מה הפירוש מיימינים ומשמאלים? אז רש"י, אחד מהפירושים של רש"י בשבת, זה מיימינים בה, זה אלו שטרודים בו בכל כוחו. להיות טרוד על התורה, להתייגע עם כל הכוח. זה לא סתם אני לומד את הספרים של הרבי, למדתי ברפרוף, אלא להתייגע, להכניס כוח, להיות טרוד כל היום, מסתובב כל היום עם קושיא, הוא טרוד מזה, הוא לא מבין, להיות טרוד מזה. זה נקרא למיימינים בה, ועל זה כתוב זכה. הרבי מסביר, זכה מלשון זיכור.

אז זה קודם כל זה מקור ראשון על העניין של לימוד בעיון, וזו המטרה הראשונה. אם הנושא הוא עיון, אז עיון זה לטהר אותי ולזכך אותי ולקרוב אותי לקדוש ברוך הוא יותר. ובאמת בהקדמה של ביאור הליקוטים, הוא כותב ככה, הוא כותב באופן כללי שהסגולה של לימוד העיון זה ששם נמצא בעיקר התבלין נגד היצר הרע.

מה? מה המטרה?

אנחנו צריכים בשביל זה קודם כל לפתוח מה המקורות. מי אמר בכלל שיש עניין כזה? מי אמר בכלל שזה מה שהרבי רוצה שאדם נעשה עם הספר שלו? לעיין, להקשות ולתרץ ולהגיע למסקנות. מי אמר?

לפי המקורות שנראה, ככה נבין מה המטרה של הענין הזה, למה אנחנו שואפים ולמה צריך להיות המגמה שלנו.



המקור הראשון לעיון: זיכור הדמים ו'ממית עצמיותו'

אז דבר ראשון, יש את השיחה המפורסמת (שלו), שהרבי אמר, "צריך לקבוע לעצמו שני שיעורים בלימוד ספריו הקדושים. שיעור אחד פשוט, ושיעור אחד ללמוד בעיון גדול. כי יש עמקות גדול ונפלא בספריו. ועיין במקום אחר בעניין עוצם העמקות הגדול שיש בתורתו הקדושה, עד אין סוף ואין תכלית".

הרבי אומר מפורש שהוא רוצה שנלמד את התורה שלו גם בצורה של עיון. אם זה המקור, אז מה המטרה? בוא נראה מה הרבי אומר בספרים שלו, מה המטרה של ללמוד בעיון. מטרה של ללמוד בעיון, הרבי אומר בתורה ק"א. הרבי מדבר באופן כללי על לימוד התורה בעיון. הרבי אומר שזה מה שמציל את האדם מהיצר הרע. "כל המקבל עליו עול תורה מעבירים ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ", הרבי מסביר שהכוונה היא העולן של

שמחה גדולה, שיש לנו את הזכות לראות אנשים שהגיעו לא רק לכבוד התורה של רבינו, אנשים שמגיעים במוצהר, במטרה, כדי להתייגע, כדי לעמול. אנשים שרוצים להכניס כוחות בתורה, בלימוד של הספרים של רבינו. יש הרבה שלומדים ספרים של הרבי, אבל פה יש מטרה מוצהרת לעמול, להשקיע, להתייגע, להבין לעומק את הספרים של הרבי.

אחד הדברים מן הנפלאות שיש בספר ליקוטי מוהר"ן, הרבי בעצמו אמר בחיי מוהר"ן (שנו), שיחה מפורסמת, "מצווה גדולה ללמוד ספרי הרבה, ויכולים להיות בעל מוח גדול על ידי ספרו, כי יש בו שכל גדול ועמקות נפלא מאוד על פי פשוטו. וגם אם יתמידו בספריו ויכולים לזכות להיות נעשה איש כשר באמת, ואז יזכה לראות הפנימיות שיש בספריו הקדושים, כי יש בהם פנימיות הרבה הרבה מה שאין נראה על פי פשוטו כלל. אשרי הזוכה ללמוד ולעסוק בהם הרבה".

כתוב פה חידוש עצום. צדיק כותב ספר והוא מכריז, אני אומר לך מראש, שיש כאן דברים שלא רואים על פי פשוטו. אולי על פי פשוטו רואים אפילו הפוך, ורק כאשר זוכים להתמיד בספריו, ואחרי זה להיות איש כשר באמת, אז זוכים לראות את הפנימיות שיש בפנים. הרבי אומר לנו מראש שיש בספר שלו דברים שלא רואים בחוץ.

ובשביל זה, כמו שהרבי אומר, זה לא פשוט. צריך בשביל זה להתמיד בספריו, להשקיע זמן, כוחות, בשביל להגיע לזה. אנחנו רוצים להתבונן קצת, מה המטרה? מה העניין? מצוות לימוד התורה מקיימים גם כשלומדים את הספר על פי פשוטו, להתחבר, להתקשר לספרים של הרבי, לנשמה של הרבי, זה יש גם כאשר לומדים את הספר על פי פשוטו. בשביל מה אנחנו מוכנים להשקיע כוחות וזמן להתבונן יותר לעומק ולהבין יותר לעומק? בשביל



המקור השלישי לעיון: לבכות ולחפש

מקור שלישי לעניין הזה שללמוד את התורות של הרבי בצורה של עיון ולא רק להבין מה שכתוב אלא לחפש יותר ויותר, זה מה שהרבי אומר בתורה ח' תניינא, ובעוד מקומות. שהרבי אומר, הרבי ציווה, הרבי הזהיר, הרבי אמר לר' נתן שיכתוב את זה בצורה של הזהרה, לחפש אותו. לחפש את הצדיק, לחפש, לחפש.

זה נמצא גם בתורה ל"ט בחלק ב', גם יש לשון מאוד מעניין. הרבי אומר שראוי לנו ללמוד את זה בבכיות, מי יתן שהיה לנו רועה ומנהיג נאמן שיוכל להאיר לנו. למי הרבי התכוון? למי הרבי דיבר? הרבי דיבר עם האנשים שישבו מסביב לשולחנו, אלו האנשים שהאמינו בו, ואלו האנשים שקיבלו ממנו. אז מה הרבי אומר להם לכו תחפשו את הצדיק? תבכו, תתפללו שיהיה לכם רועה נאמן. הנה, הוא פה. את מי הם ימצאו אחרי



המקור השני לעיון: תיקון הפגמים

המקור השני לעניין הזה של לימוד בעיון זה תורה ק"ה בליקוטי מוהר"ן בחלק ב', שהרבי אומר שהרבי רצה שילמדו, לחדש בתורתו. הרבי רצה שיחדשו, שילמדו ויחדשו חידושים. וזה גם כן דבר מחודש, שאחד מהאחרונים כותב ספר ואומר אני רוצה שיחדשו בספר. זאת אומרת, לא רק להבין מה שכתוב אלא לחדש בו. ושם הרבי אומר מפורש מה המטרה. שתי מטרות. מטרה אחת הרבי אומר זה טוב לאדם, לתקן את הפגמים של עצמנו. לטהרנו ולקדשנו מכל סיג ופגם, והמטרה השנייה, הרבי אומר זה תיקון נשמת אבותיו.

אז זה כבר מקור שני ומטרה שנייה. לתקן את הפגמים שעברו, לא רק לזכך אותי מכאן ולהבא, אלא לתקן את הדברים שעברו, וגם נשמת אבותיו, גם דברים שהיו, לתקן.

הבכיות? את אותו אחד שהם כבר הכירו לפני הבכיות. מה בשביל מה הרבי אומר לחפש? הולכים לחפש משהו שכבר מצאו. למה הרבי התכוון? הרבי הרי לא אומר את זה לאחרים, הוא אומר את זה לאלו ששומעים בקולו, והם כבר מצאו. מה הרבי רוצה שיחפשו?

אז יש עוד לשון בחיי מוהר"ן (רצה), ושמה הרבי מדבר על העניין שהרבי אמר שהוא, "אני אוצר של יראת שמיים, למה שלא יחפשו אותי? אם היו מחפשים אותי, אז היו מוצאים". ואז שאלו את הרבי ואיך מוצאים ואיך מחפשים? אז הרבי אמר בפיו ובלבבך לעשותו. לחפש. מה מחפשים? אז פה כבר כתוב, לחפש את היראת שמיים. זאת אומרת, גם אם אני יודע מי הוא האיש, מי הוא הצדיק שיוכל להאיר לי, אבל לחפש בו את האוצרות. יש המון המון אוצרות אצל הרבי שאנחנו עדיין לא התחלנו לראות, לקבל. הרבי אמר, למה לא מחפשים אותי?

אז מזה אנחנו יכולים להבין שגם כשהרבי אומר בתורה ח' ובתורה ל"ט שהוא רוצה שיחפשו את הצדיק, הוא מתכוון שיחפשו באוצרות של הרבי. וזה כמו שידוע, ר' נתן כותב בהלכות שלוחין הלכה ה' שהוא מדבר על העניין של לחפש, אז לחפש את הצדיק שבתורה



למי הרבי התכוון? למי הרבי דיבר? הרבי דיבר עם האנשים שישבו מסביב לשולחנו, אלו האנשים שהאמינו בו, ואלו האנשים שקיבלו ממנו. אז מה הרבי אומר להם לכו תחפשו את הצדיק? תבכו, תתפללו שיהיה לכם רועה נאמן. הנה, הוא פה. את מי הם ימצאו אחרי הבכיות?



תתחילו לחפש באוצרות

הרבי מלכתחילה אמר, אני משאיר דברים, תתחילו לחפש. אני משאיר דברים. הרבה דברים שהרבי רצה שנבין ונדע, מה שהוא רוצה ללמד אותנו, הוא השאיר את זה שנקבל את זה בצורה כזאת של חיפוש. ואם ככה, אז חייבים לחפש כדי שלא נאבד את זה, כדי שיהיה לנו את זה.

כמו שהרבי מספר בסיפורי מעשיות, מעשה י"ג ביום הראשון, שהוא אמר להם: "חדלו מלהיות עניים, תתחילו להשתמש באוצרות". מי שלומד את התורה של הרבי בצורה רק מה שכתוב למעלה, רק מלמעלה, רק מה שכתוב בספר, הוא בחינת 'עני', הוא לא משתמש ב'אוצרות'. הרבי השאיר לנו אוצרות. וזה כמו שקראנו מקודם בחיי מוהר"ן, שהוא קורא לזה אוצר של יראת שמיים.

הרבי רצה שנחפור, נחפור ונבקש. כמוכן לבקש, זה כולל גם כן להתפלל. כתוב גם בתורה ח', גם בחיי מוהר"ן, שלושת המקומות שהרבי מדבר לחפש, הרבי גם אמר לבקש, להתפלל לקדוש ברוך הוא על זה. וגם רבי נתן בליקוטי הלכות שם אומר שצריך לשפוך דמעות כמים, זה אחד מהדברים, אחד מהדרכים. גם בשיחה שהתחלנו בה, השיחה שפתחנו בה, הרבי אומר, שאם יעסוק בתורה, אז יזכה להיות איש כשר, ואז יזכה לראות את הפנימיות של התורה מה שבדרך כלל לא רואים.

ודאי יש מטרה, ודאי שאחד מהדברים, אחד מהדברים שהכי עוזרים, זה אם יהיה ישוב הדעת, נזכה באמת שישפוך

ח', אז הוא אומר שאחד מהדברים זה לסלסל בתורתו, לעיין בתורות של הרבי ולמצוא את האוצרות שנמצאים שם. וככה הוא הסביר באחד מהדרכים שהוא מסביר את העניין של לחפש בתורתו.

אז זה מקור נוסף על העניין של לחפש, על העניין של ללמוד את התורות של הרבי דברים שלא כתובים. למה? כמו שר' נתן כותב במילה לסלסל בתורתו, כי זה נקרא לחפש. מה זה נקרא לחפש? לחפש זה שאני מחפש את התירוץ. יש לי קושיה בסעיף א', אני מתחיל לחפש בסעיף ב', ג', ד', ה', אני לומד את התורה מרישא לסיפא ומסיפא לרישא. לומד את התורה כולה, וכל הפרטים, והפרטי פרטים ברורים לי, ואני מחפש איפה נמצאת התשובה לשאלה בסעיף א'. לפעמים זה נמצא בסוף, לפעמים זה נמצא באמצע, לפעמים זה נמצא בשילוב של כל הסעיפים יחד, מגיע להבנה חדשה, אז אני מבין את התשובה לשאלה בסעיף א'. זה נקרא לחפש.

לחפש, לחפש לא אומרים על דבר שהתשובה נמצאת פה. לחפש זה נקרא דבר שאני צריך כדי למצוא את התשובה, להיות עסוק בכל הפינות, בכל הצדדים, לחפש. זה מה שר' נתן כותב, לסלסל, לחפש. אז זה מקור שלישי.

ואם זה המקור, אז מה המטרה? מה התכלית שלנו? פה יש פה חידוש גדול. המטרה היא, כמו שכתוב בגמרא בחגיגה, "איזהו שוטה, המאבד מה שנותנים לו". זה המטרה.

מה הכוונה? הרבי השאיר המון המון דברים שהוא רצה ללמד אותנו והוא לא גילה את זה, הוא השאיר את זה גנוז בספרים שלו, שימצאו את זה אלה שיסלסלו ויחפשו. אם אנחנו לא נעשה את זה, אז אנחנו בבחינת 'שוטה המאבד מה שנותנים לו'.

דמעות כמים לקדוש ברוך הוא. אבל בסדר, לפחות שנתחיל בדברים שיותר קל. להתייגע, להכניס כוחות, לחפש.

אז זה מקור שלישי, מטרה נוספת, מטרה חדשה. אבל יש עוד מקור לכל העניין של הלימוד בעיון, של התורה של הרבי. מקור נוסף, מקור חדש.



רבינו אמר

למוהרנ"ת: רצוני שתטייל בתוך שלך

יש שיחה בחיי מוהר"ן (תקסד), זו שיחה די מפורסמת, שהרבי מתאר שם את הגדלות של התורה שלו. הרבי מתאר שמה את התורה שלו, שזה כמו אריגה וכמו בניין. מה הכוונה? אריגה, זה בגד שאורגים אותו שתי וערב, ככה וככה. בניין גם כן, היו נותנים קורות לרוחב, קורות לאורך.

אז יש המון פרטים. הרבי אומר לנו סעיף ועוד סעיף ועוד סעיף, ואז הרבי מקשר סעיף אחד לסעיף שני. לפעמים הרבי מקשר הכל, לפעמים הוא מדלג על דברים. כמו שלא כל הקורות מחוברים לכל הצדדים. והפרפראות הוא נותן דוגמאות ממש מתוך הספרים של הרבי איך זה נראה הדבר הזה. וזה באמת תיאור על העומק שיש בספרים של הרבי.

ואז אחרי שהרבי הסביר לו איך נראה התורה שלו, כמו ארמונות שמטיילים שם, אז הוא אמר לר' נתן, "אני אפתח לך שערי השכל, תלך ותטייל דרך כל התורה שלי, תראה ותלך ותראה איזה

פחות, אבל הם עדיין גלויים בתורה. בליקוטי הלכות יש לפעמים קשרים חדשים, קשרים חדשים שהרבי לא קישר אותם. וזה נקרא קשרים חדשים, ואת זה ראבר"נ מחפש. הוא מחפש הוכחה שאני לבד כשאני מעיין בתורה של הרבי אני אמצא קשרים חדשים, אני אמצא לימודים חדשים. ועל זה אין הוכחה מזה שהרבי אומר שהתורה שלו זה כמו בניין וכמו אריגה. כי זה הולך על עצם הלימוד, אבל אין לך הוכחה שאפשר לקשר קשרים חדשים.



בניינים נפלאים ונוראים. אבל אף על פי כן לא יהיה שלך, רק כמו מי שמטייל בשל אחרים. אבל אני רוצה שיהיה שלך לגמרי, וגם זה יהיה".

אני רוצה שיהיה שלך לגמרי. בהתחלה אתה תטייל כמו בשל אחרים, אני רוצה שיהיה שלך לגמרי וגם זה יהיה. מה הפירוש של השורה הזאת? מה זה נקרא שאני עומד בתורה של הרבי כמו בשל אחרים, ומה זה נקרא שאני לומד וזה שלי לגמרי? מה הרבי רצה שזה יהיה שלו? מה העניין שזה יהיה שלו ואיך זה יכול להיות שלו וזה לא שלו?

כתוב במפורש שגם אחד שכבר כן לומד בעיון, אבל עדיין יכול להיות שהוא רק מטייל כמו בשל אחרים. הרבי רצה שרבי נתן יזכה שזה יהיה שלו לגמרי, והרבי אמר שזה יהיה, אז כנראה זה התקיים. אנחנו אומרים למצוא איפה זה התקיים.



דוגמא לקשר חדש: ידיים של דרי מעלה ודרי מטה

אנחנו ניתן דוגמה כדי שנבין מה הנקודה. אני אתן דוגמה מלמעלה, בתורה ז' תנינא יש יש קשרים שהם מפורשים. דהיינו, ניקח את הדוגמה שהרבי אומר שצדיק צריך להיות גם למעלה וגם למטה. זה נמצא בתחילת המאמר. בהמשך הרבי אומר שיש צדיק, שיש לו לימוד של דרי מעלה ולימוד של דרי מטה.

עכשיו, מי שלומד תורה ז' תנינא יכול להתכחש, שאין קשר בין הדברים. זה עניין אחד. שהצדיק צריך להיות למעלה ולמטה, דהיינו גם כשהוא מסתלק שישאיר אחריו תלמיד, ויש דרי מעלה ודרי מטה, זה שתי לימודים שהרבי מלמד שהצדיק מלמד. אבל זה נקרא קשר גלוי. ובאמת בתורה ס"ח תנינא זה ממש מפורש, אבל בתורה ז' זה לא מפורש, אבל זה נקרא קשר גלוי, כי כל אחד מבין לבד שהרבי אומר פה להיות למעלה ולמטה, ושם הרבי אומר דרי מעלה ודרי מטה, אז בסדר, זה נקרא קשר מפורש.

זה נקרא קשר מפורש. אבל שוב, זה מראה על הנפלאות שיש בליקוטי מוהר"ן, שזה בניין, אריגה, אין את זה בשום ספר שככה מתקשרים הדברים

אבל כמדומני שראבר"נ לא מביא את השיחה הזו כראיה לנושא הזה. הוא מחפש כל מיני ראיות מה נקרא לימוד העיון, מדייק דיוקים, ובסוף למעשה עיקר השיחה שלו מה נקרא לימוד העיון, זה כי רבי נתן בעצמו בליקוטי הלכות, אנחנו רואים איך הוא למד את הספר. בתוך הדרושים של ליקוטי הלכות בלול לפעמים לימוד בעיון בצורה של לחפש את הקשרים בתוך המאמר. תיכף ניתן דוגמה, וכיוון שרבי נתן ככה למד, מזה אנחנו יודעים שזה נקרא לימוד העיון. זה עיקר השיחה של ראבר"נ, שזה נקרא לימוד העיון. כי ככה ר' נתן למד.

הוא לא מביא שבעצם זה שיחה מפורשת, הנה, שהרבי אומר שהתורה שלו זה כמו אריגה או כמו בניין, שיש קורות לאורך ולרוחב שמתחברים מכל הצדדים, אז הנה זה התיאור של הקשרים שעוברים במאמר. למה ראבר"נ לא מביא את זה כדוגמה, כראיה לדבר הזה? התשובה היא, כי פה צריכים לשים לב לנקודה מאוד חשובה ויסודית. התורה של הרבי, עוד לפני הקשרים החדשים שמי שלומד בעיון מגיע אליהם, יש קודם כל את הקשרים של הרבי בעצמו. כל מי שלומד תורה כמו שצריך, אז הוא כבר רואה שהרבי בעצמו מקשר קשרים לפעמים גלויים יותר, לפעמים גלויים



מה העיון שלמד מוהרנ"ת?

פה המקור למה שראבר"נ כתוב בהקדמה שלו. הוא כותב את זה מעצמו, אבל פה יש ממש מקור לזה. ראבר"נ מדבר באופן כללי בהקדמה שלו על ליקוטי מוהר"ן, ליקוטי הלכות, מה נקרא ללימוד בעיון.

אחד מהדברים הכי חזקים שמלווה את ראבר"נ בכל התורה שלו, זה ללמוד את המאמר מהתחלה עד סוף, מהסוף להתחלה, מהאמצע לסוף, מהאמצע להתחלה. לקחת את כל הפרטים ולמצוא את כל הקשרים שיש במאמר.

זה דבר ידוע, זה הכלל הראשון והעיקרי, הוא קורא לזה בעצמו שזה הכלל הראשון והעיקרי בלימוד העיון של ליקוטי מוהר"ן. העניין הזה בפשטות זה התיאור שהרבי נותן בספר שלו על הבניין, על הסדר, הבניין והאריגה שיש בתורה שלו.

אומר ראבר"ן, גם הצדיקים, שהם השאירו לנו מקום בתורות שלהם, זה כדי שאנחנו נתלבש באור הזה. שאנחנו נזכה להתחבר לאור שלהם



זה באנו לעולם. זה העבודה וזה השכר. אומר הרבי, הצדיקים דומים ליוצרים. גם הם עושים את אותו דבר. גם הם השאירו מקום שאנחנו, מלכתחילה, כמו שהקדוש ברוך הוא לא ברא עולם שלם, גם הצדיקים לא כותבים ספרים בצורה מושלמת. הם משאירים את זה שאנחנו נשלים את החלל. הם עושים חלל, הם משאירים שאנחנו נשלים את החלל.



שנהיה בהיכלו של הרבי

מה המטרה? מה הכוונה של רבנו? הקדוש ברוך הוא עשה את זה בגלל שבלי זה אין מקום לעבודה, אין שכר, וזה המהות של כל הבריאה. הקדוש ברוך הוא השאיר לנו מקום. אבל מה הצדיק עשה בזה? במה הצדיקים דומים ליוצרים בעניין הזה? הקדוש ברוך הוא עשה את זה במטרה מאוד מאוד ברורה, כדי שיהיה פה מקום לעבודה.

אבל למה הצדיקים השאירו לנו? למה הוא לא גילה לנו הכל? למה הוא לא דיבר מפורש? למה השאירו לנו שנגיע לרוח הקודש שלהם רק דרך חיפוש ועיון בספרים שלהם? אולי התשובה היא, מה שהדברים שכתוב בחיי מוהר"ן, הרבי רוצה שזה יהיה שלנו לגמרי. מה הכוונה?

כשאנחנו עושים מצוות, הקדוש ברוך הוא ברא עולם חסר, והוא רוצה, הוא נותן לנו מצוות. זה לא כמו שאדם פועל שאומר לו תעבוד בשדה ואני אתן לך כסף. שהכסף לא קשור לעבודה, לא קשור לשדה, זה משהו חיצוני.

זה לעם, שיש דרך כזאת, שהחידושים הם שלנו. החידושים הם שלנו. זה דברים שהרבי לא אמר מפורש, אבל ר' נתן מביא קשרים חדשים, ואז יש לך גם חלק בתורות של הרבי. זה נקרא זה שלך לגמרי.

ואנחנו רוצים להבין מה המטרה של זה, אנחנו מגיעים למשהו מאוד מאוד יסודי. יש כאן מטרה עצומה, מטרה אחת יותר מדי.

הרבי רוצה שהתורות יהיו שלנו, שנהיה שותפים שלו. שנהיה שותפים שלו, שגם דברים שהרבי לא אמר מפורש, אנחנו נוליד את זה מתוכנו. וככה אנחנו נהיה שותפים עם התורות שלו.

אנחנו נביא הוכחה לעניין הזה מלימוד. יש לנו בראבר"ן בספר ששון ושמחה. והקונטרס מתחיל ככה, "רבנו המאור הגדול ותלמידו הקדוש ר' נתן בדרכיהם הנעלמים, אשר צדיקים נתדמים ליוצרים, הניחו לנו מקום להתגדר בו, שנהיה צריכים בקשה וחיפוש אחר רוח קודשם הנמצא בספריהם הקדושים. ולכן גם אני, העני בדעת והגרוע מכולם, יגעתי וביקשתי את שאהבה נפשי בספריהם הקדושים ובדבריהם הנוראים ששמעתי בעל פה".

הוא אומר שהסיבה שהרבי השאיר לנו שאנחנו נהיה צריכים חיפוש אחר רוח קודשם בתוך הספרים שלהם, דהיינו, שלא נגיע לרוח הקודש שלהם, לאור שלהם, אלא דרך חיפוש ועיון, המטרה, הסיבה היא, כי הצדיקים נתדמים ליוצרים. מה הכוונה? בגלל שהצדיקים דומים ליוצרים, דומים לקדוש ברוך הוא, לכן הם השאירו לנו שגם אנחנו, שאנחנו נהיה צריכים חיפוש בספרים.

הפירוש הוא, הקדוש ברוך הוא ברא עולם, הוא לא השלים את העולם, הוא השאיר שאנחנו נשלים את העולם. זה הבחירה, זה המטרה, זה התכלית שבביל

מהתחלה לסוף, לאמצע. אבל בליקוטי הלכות הוא מחדש קשרים חדשים. מה למשל? בתחילת הלכות נטילת ידיים, הוא לוקח את הנושא שנקרא ידיים שיש בים החכמה, שהרבי מדבר על זה באמצע המאמר, בעניין של אכילה, שידיים שיש בים החכמה, והוא אומר תדע לך, ידיים שיש בים החכמה, שתי הידיים, זה גם כן דרי מעלה ודרי מטה, וגם כן בן ותלמיד. זה קשר חדש, הרבי לא קישר את זה.

יותר עוד יותר מחודש מזה, הוא אומר שגם אכילה, כל המושג אכילה שהרבי מדבר באריכות, זה גם כן, אכילה זה הרי קשר של גוף ונפש, רוחניות וגשמיות. שזה גם כן, זה אומר, גוף ונפש זה גם כן דרי מטה ודרי מעלה, תלמיד וכן. הוא לקח משהו שהרבי לא אמר מפורש. הוא לקח את המהות, הוא אומר אכילה, אכילה זה גם כן, בן ותלמיד. זה קשרים חדשים. זה אין הוכחה מפורשת מהספרים של הרבי, אבל רואים שרבי נתן עשה את זה. וזה מה שראבר"ן מוחפש ראה.



תכלית העיון: שנהיה שותפים של הרבי

נחזור למה שכתוב בחיי מוהר"ן. הרבי אמר לרבי נתן, אתה תטייל בארמונות שלי כמו אחד שמטייל בשל אחרים. בסוף אני רוצה שזה יהיה שלך לגמרי, וגם זה יהיה. איפה זה התקיים? הנה, זה התקיים בזה שרבי נתן התחיל ללמוד בצורה הזאת והוא גם גילה את

כתוב במפורש שגם אחד שכבר כן לומד בעיון, אבל עדיין יכול להיות שהוא רק מטייל כמו בשל אחרים. הרבי רצה שרבי נתן יזכה שזו יהיה שלו לגמרי, והרבי אמר שזו יהיה, אז כנראה זה התקיים



לא כל כך עסקו בצורה הזאת. אז קודם כל צריך לדעת, תמיד היו יחידי סגולה. היום ברוך השם, נכון. הרבי הרי אומר בסוף שיחות הר"ן שהקדוש ברוך הוא מנהל את העולם בצורה יותר יפה. ככה זה בגשמיות, ככה הרבי אומר שם על גשמיות. הקדוש ברוך הוא באמת מנהל את העולם בצורה יפה, לפעמים יותר יפה בגשמיות, גם ברוחניות יהיה יותר יפה. שאפשר באמת לזכות ליותר. כתוב מפורש בחיי מוהר"ן סימן תמ"ט, שהרבי אומר שיש דברים שפעם הם היו סוד, והיום כבר לא. וככה יש דברים שהיום זה סוד ויגיע הזמן שגם זה לא יהיה סוד. כך כתוב בחיים מוהר"ן. מדובר על דברים שבתורה.

יש חלקים שבתורה, שבכל דור מתגלה יותר ויותר. כן, איך שהדור יורד, נכון, האמת. חוץ מזה, ידוע, מה שראבר"ן אומר, שכפי המחלות, ככה זה הרפואות. בכל דור מתחדשים מחלות, אז צריך רפואות חדשים, נכון? הקדוש ברוך הוא מרחם עלינו, הוא נתן לנו רפואות חדשים.

ברוך השם, אשרינו מה טוב חלקנו, אנחנו נמצאים בראש חודש. הרבי אומר בתורה י"ב, וישב יעקב חודש ימים, שאדם זוכה לעשות בתורה של הצדיק בצורה נכונה, לשמור, אז הצדיק יורד ושוכן אצלו, ומתיישב בדעתו. איך נחפש ימיו שעברו בחושך? הצדיק עוזר לו, הנשמה של הצדיק מסייעת בידו לדעת איך לחדש ימיו שעברו בחושך.

הקב"ה יעזור שנזכה למצוא בצורה נכונה ולהגיע למסקנות נכונות, למצוא את האוצרות שיש עם הבקשה והחיפוש, לעיין ולעמוד ולהתייגע, להיות מהמאמינים בו. וליכות שעל ידי זה לאורך ימים, להכיר את השם באמת, למצוא את הקדוש ברוך הוא, למלאות את התפקיד שלנו בעולם.

הספרים של רבינו בצורה כזאת, לעיין בתורתו ולחדש בתורתו.



להאמין שיש להקב"ה נחת רוח מהחידושים שלנו

רק נסיים בזה. יש שאלה שמנקרת בלב, מי אומר שאני מגיע לדברים הנכונים? אולי אני טועה. אז קודם כל, יכול להיות. אנחנו משתדלים, אנחנו רוצים לעשות רוצים לעשות טוב. אולי לפעמים טועים, אולי לא.

אבל הרבי אומר מפורש בתורה ס"א דברים ידועים, צריך אמונה בחכמים, ובהמשך הרבי אומר צריך אמונה בעצמו, להאמין שהקדוש ברוך הוא יש לו נחת רוח מהחידושים של התלמיד. התלמיד צריך להאמין בחידושים של עצמו. וזה הולך ביחד.

אדם צריך להאמין בחידושים של עצמו ולסמוך על זה שהקדוש ברוך הוא, אם אנחנו נלך בתמימות, אז הקדוש ברוך הוא לא יעזוב אותנו. כמוכן, מדובר על אחד שהולך בתמימות, לא אחד שהולך בערמומיות, לא בגלל שאני צריך להראות לאחרים שאני יודע וכו' וכו', אלא באמת, אדם שבאמת מחפש מה הרבי התכוון, הולך בתמימות, ומבקש באותה צורה שחיפשו אלה שלפנינו, ר' נתן, ראבר"ן ועוד. וכמוכן, לא להגיע למסקנות שסותרים כל היסודות.

ואם אדם שואל את עצמו, מה היה לפני חמישים שנה, איפה היו אז כולם?

השכר שהקדוש ברוך הוא נתן לנו, זה האור של המצווה בעצמה. שכר מצווה מצווה. אדם עושה מצווה, המצווה בוראת אור, ובאור הזה אנחנו מתלבשים. זה חלוקא דרבנן. הרבי אומר בספר הזוהר, אשרי הזוכה שיהיה לו בעולם הבא מאכלים, מלבושים, שתייה. לאכול כמה פרקים משניות, להתלבש בכמה מצוות.

בעולם הבא, השכר, אנחנו מתענגים בשכינה, יהיה מתוך המצוות בעצמם. המצוות, התורה, מה שאנחנו עושים פה בעולם הזה, זה יוצר את האור ובוזה אנחנו נתענג לעולם הבא.

אומר ראבר"ן, גם הצדיקים, שהם השאירו לנו מקום בתורות שלהם, זה כדי שאנחנו נתלבש באור הזה. שאנחנו נזכה להתחבר לאור שלהם. הם השאירו לנו שיהיה לנו חלק בתורות שלהם כדי שזה יקרא על שמנו. בשביל מה? שזה יהיה שלי.

מה החלק שלי לעולם הבא? איך אני אכנס להיכל של הרבי לעולם הבא? מהמקום של החלק של הרבי. אם אני אזכה להיות שותף עם הרבי, הרבי השאיר לנו תורה, ואומר לנו תעין ותחדש ותגיע לרוח הקודש שהשארתי שם, אתה תהיה שותף שלי. אז ממילא אתה חלק מההיכל שלי, אתה בעולם הבא תתלבש בחלוקא דרבנן הזה. זה הכוונה, זה מה שראבר"ן מתכוון.

בין כך ובין כך, כתוב פה שיש מטרה חדשה. יש עניין מיוחד שהצדיקים השאירו לנו עם איזושהו מטרה נעלמת עליונה מאוד, והם השאירו שאנחנו נעיין בספרים שלהם ונצטרך חיפוש, ובסוף זה יהיה כמו שלנו.

אלה הם המקורות והמטרות. מה העניין? מה אנחנו רוצים כאן? ובשביל מה אנחנו עוסקים ומתייגעים ונותנים זמן וכוח ומוח בשביל ללמוד את



להתנתק מהמטרכת

קודות חייז של גלגל שיניים שהחליט להגדיל ראש
| למה אי אפשר לדלג על הפרטים? | עולם של
צמצומים שמתחבר לאין סוף | ואיך זכים באמת
לרצון את ה' בתכלית?

התבודדות במערה

הוא היה חסיד צעיר ולוהט, תמיד הרגיש שהעולם הזה פשוט חונק אותו. בכל פעם שעמד בתפילה, חש שכביכול הוא מתפשט מהגוף, ממריא מעל העיירה האפרורית, מעל הבוץ ברחובות ומעל הטרדות היומיומיות של פרנסה ומשפחה.

הוא רצה רק דבר אחד, להדבק בהשם יתברך בעצמו. ללא שום טרדות, לא גשמיות ולא רוחניות. ה'יש' הגשמי הוא קליפה מיותרת, הפריעה מעיקה בדרך אל האור.

בוקר אחד, לאחר לילה של לימוד קבלה מעמיק, החליט שאינו יכול עוד.

הוא יצא מהבית בלי לומר מילה, עלה על ההר הגבוה ביותר המשקיף על העיירה, והתיישב בתוך מערה קטנה. כאן, בין הסלעים השותקים, אוכל להתאחד עם הרצון העליון, בלי שום הפרעות של פרטים קטנטנים.

שלושה ימים ישב שם. ביום הרביעי, הרעב החל להציק לו, אבל גרוע מכך היה הבלבול. ככל שניסה להיצמד למחשבה על האין סוף, כך צפו ועלו במוחו דווקא הפרטים הקטנים והגשמיים ביותר. הריח של החלה הטריה שנאפית בבית, החיוך של בנו הקטן, ואפילו הטעם של כוס מים קרים ביום שרב.

הוא הרגיש מובס, איך אפשר לרצות את ה', כשכל שטות גשמית מושכת אותי למטה?

הגלגל הסודר

שפוף ומיואש הוא חזר לעיירה, פסע ישירות אל חדרו של הרבי ופרץ בבכי, "רבי, אני כישלון. ניסיתי להתנתק מהכל כדי להידבק בהשם יתברך, אבל הלב שלי מלא ברצונות קטנים וארציים. אני מרגיש שהצמצומים האלו, הם פשוט בית כלא...".

הרבי שתק דקה ארוכה. במקום לענות, הוא הרים את ידו והצביע אל עבר קצהו העליון של ארון הספרים הגבוה שניצב בפנינת החדר, "הסתכל למעלה", אמר הרבי בקול שקט, "מה אתה רואה שם?"

הוא מצמצץ מבעד לדמעותיו, התאמץ להביט באפלולית החדר, והשיב: "אני רואה שם גלגל שיניים קטן מנחושת. סתם חתיכת מתכת חלודה".

הרבי הנהן. פתח את המגירה בשולחנו והוציא משם שעון כיס עתיק, מזהב ויפהפה, אך מחוגיו עמדו מלכת. הוא פתח את המכסה האחורי,

והראה לו את המנגנון הפנימי שהיה דומם לחלוטין. "השעון הזה", אמר הרבי, "היה פעם יצירת מופת שפעמה ללא הפסקה. אבל יום אחד, הגלגל הקטן שאתה רואה שם למעלה על הארון, החליט שנמאס לו. הוא הרגיש 'חנוק' בתוך הקופסה החשוכה".

הוא אמר לעצמו: "למה לי להסתובב סביב עצמי כל היום, לעשות עבודה שחורה ומוגבלת בין קפיצים וברגים? זה לא בשבילי. אני רוצה להיות מחובר למושג הגדול של הזמן! אני רוצה להיות האין-סוף בעצמו, בלי מחיצות ובלי צמצומים".

הרבי קירב את מבטו, "בסוף הוא קפץ החוצה. הוא טיפס גבוה, והתיישב לו שם למעלה, מנותק ומשוחרר מכל מגבלה. תגיד לי, האם הוא הפך להיות 'הזמן'? האם הוא מחובר עכשיו לאין-סוף? וודאי שלא. הוא הפך לחתיכת מתכת מתה שצוברת אבק. ובגללו, השעון כולו שבת מפעולה".

הרבי לחש באוזנו, "הזמן נוצר אך ורק כשכל גלגל - ולו הקטן ביותר, מסכים להישאר במקומו המצומצם, לעשות את הסיבוב המוגבל שלו מתוך חיבור לכלל".

מילותיו של הרבי האירו את דרכו, "הרצון העליון אינו נמצא כשבורחים מהפרטים - הוא חי ממש בתוכם. הוא פועם בתוך הריח של החלה, ובתוך הדמעות של הילד. כשאתה בורח מהפרטים, אתה בורח מהמקום היחיד שבו האין סוף מתלבש".

הסדר שבתוך האחדות המוחלטת

סיפור זה ממחיש את עומק דברי מוהרנ"ת (כלאי הכרם ב, ד), במהות איסור כלאיים:

הרצון האין סוף אינו מופשט ומנותק מהמציאות שלנו. להיפך, כל מהותה של האחדות העליונה, היא היכולת להתלבש דווקא בתוך הרצונות הפרטיים של כל הנבראים. לכל צמח, לכל רגע, לכל מצווה, יש גבולות מדויקים - 'צמצומים' - שבהם מתלבש האין סוף.

מי שמערבב כלאיים, מי שמזלזל ברצונות הפרטיים של התורה בשם הרצון 'להידבק באין-סוף', אינו עולה למעלה, אלא פשוט מנתק את הרצונות הפרטיים מהרצון העליון. הוא חושב שהוא מגיע לאחדות, אבל באמת הוא עוקר את הפרטים ממקור חיותם.

הוא נוהג בדיוק כמו אותו גלגל סודר. כשאנחנו מפסיקים לנסות 'לקפוץ מהשעון', ומבינים שלכל דבר יש את המקום והזמן שלו - אנחנו בונים כלים שבאמת יכולים להכיל את האור.

רק מי שמבין שהשי"ת נמצא דווקא בתוך הצמצומים, בתוך ה'קשיים' של היום-יום, ובתוך הדקדוקים הקטנים של ההלכה - הוא זה שזוכה באמת להיכלל ברצון האין סוף.

כי באמת, הכל אחד, והאחד הזה נמצא ממש כאן, בתוך כל פרט ופרט. ממתין שנגלה אותו בתוך הפעולה הפשוטה ביותר.



דרך הלא נודע

כשנשמעת דור האחרית מחפשת אש ומוצאת אפר, היא מגלה שהדרך האמיתית אינה רצופה בריגושים, אלא בביטול | הצדיק לא מבטיח לנו דרך סלולה, הוא מבטיח להוליך אותנו בתוך אישון הלילה והאפילה | הגילוי איך אי-הידיעה זה חלק מהדרך של הצדיק, וכיצד דווקא מתוך האפר נבנות העיירות הנשמה

אפרים היה מסוג הנשמות שמחפשות משהו, ואינן יודעות מהו, נשמות של דור האחרית. כשהוא ביקש לדבר איתי בסוף הסדר, התגנבה לליבי התחושה, שאני יודע היטב לאן זה הולך - הבחנתי בו קורא בשקיקה את הגילון של 'מחוברים' בין הסדרים, ועל אף החשש שלי מכך שהוא יגיע למדור "המטיילים", כשעברתי לידו ראיתי שהוא נבלע בתוכו - "ממירון לקריית ספר". כמובן.

כשהוא עמד מולי, ראיתי בתוך עיניו חשש ותקווה מעורבים זה בזה. "אני חייב שהמשגיח יעזור לי..." המשגיח מכיר אותי, את הרצונות שלי, את הכיסופים שלי, וגם חלק מהנפילות שלי". הוא עצר לרגע בורר את מילותיו: "אני מבולבל לגמרי, אני צריך את רשב", אני מפחד שההר ייסגר, ואיתו התקוות שלי, אני חייב לנסוע...".

שאלתי אותו מתי הוא מתכנן את הנסיעה הזו. והתשובה שלו הפתיעה אותי - "עכשיו!". הבנתי היטב שהוא בתוך ההשראה של חלקו הראשון של הסיפור, אך לא אמרתי לו את זה, ידעתי את נפשו הסוערת והנחתי לסערה שלה. "אפרים". הוא הרים אלי עיניים מתחננות, כשהזכרתי את שמו. "אני מבין אותך, אני יודע כמה הלב שלך בוער, ועד היכן מגיעים הגעגועים שלך לרשב". עצרתי לרגע, לברור את מילותיי. "סע לשלום...". הפנים שלו נמתחו לחיוך רחב - "תודה המשגיח".

הוא נעלם משם מייד חושש שמה אתחרט... הרגשתי את ההלם שלו מהאישור שקיבל זה עתה, הוא בוודאי ציפה למאבק עיקש, הרי המשגיחים בברסלב נגד הנסיעה למירון... רק אחרי כמה שעות נזכרתי שלא אמרתי לו מתי לחזור לישיבה.

הוא אכן לא חזר מייד לאחר ל"ג בעומר, רק שבוע לאחר מכן הוא הופיע בפנתח הישיבה.

משהו בפנים שלו היה נראה לי מעט מזוהר, תיארתי שאראה בחור אחר, מואר יותר, עם רשימו מהאורות הגדולים של רשב". הוא לא נראה ככה, אפילו לא קרוב לזה, הוא היה כבוי לגמרי.

קראתי לו אלי

לחדר, רציתי להבין מה עובר עליו. הוא ישב מולי הפעם כשעיניו כבויים לגמרי. "אני לא יודע מה קורה לי, הלב שלי התייבש לגמרי..." פעם היה בתוכי מעיין שנבע רצונות, כיסופים, וזהו, זה נגמר". ראיתי מולי הר געש של כאב עצור, נתתי ללבה להישפך, כל עוד שיש כאב - ידעתי - אות הוא כי הלב עודנו פועם. "הייתי בטוח שרשב" יחבק אותי, שהוא יבין לליבי, במקום אש, נשארתי עם אפר, שום דבר. שבת שלימה הייתי שם - וכלום. ראיתי אנשים עולים למירון ביום

של ל"ג בעומר - כשמאחוריהם מסע ארוך ומייגע, אבל הפנים שלהם אמרו הכל, אני ראיתי איך הלב שלהם בער, כסף השתוקק ראיתי את הדמעות בעיניים שלהם. ואני? אפילו את התפילה של מוהרנ"ת בקושי מילמלתי...". שתקתי, נתתי לכאב שלו לצאת החוצה.

"אפרים, אני מבין אותך, אני יודע שאין דבר כואב יותר מצפייה שנכזבה, מתקווה אין סופית שלא באה לידי מימוש". הוא הינהן בראשו, מאשר את דברי. הוא חיכה לריגוש, וכשזה לא קרה - לא נותר לו עוד טעם בדרך.. "אני הייתי מוכן לעשות הכל בשביל רשב" - הוא זעק.

"הייתי בטוח שהמשגיח לא יסכים לי לנסוע, ואז הייתי נוסע למרות הכל, הייתי מוכן לספוג הכל בשביל הצדיק,

בסוף המשגיח הסכים ממיד, אבל

בטח שרשב"י ראה מה הייתי מוכן לעשות, אז למה הוא התעלם? למה הוא לא הסתכל עלי?"

"אפרים, אני חושב שהיית בטוח מדי בדרך שאליה הלכת". הוא הרים אלי עיניים תמהות - "בוודאי שהייתי בטוח בדרך הרי הייתה לי מטרה אין סופית".

ראיתי אנשים עולים - וכלום. ראיתי איך הלב שלי נכבד



דרך, שנראית חשוכה לפעמים,
אבל היא דרך לאין סוף האמיתי,
דרך שמובילה לעיירות שלמות, חדשות,
שאנחנו בנינו, דווקא מתוך החושך והלא
נודע.
חיכתי אליו חיוך צופן סוד,
"ברוך הבא אפרים, לדרך החדשה..."

כשהוא יצא מחדרי נשארתי לבד
הדממה עודנה מהדהדת
בתוכי
נזכרתי
בדרך
אותה
ייעד
לי

הצדיק,
שעות של תעיייה אין סופית ביער
בירייה,
שקיעה בבוץ יערות טבעני,
ולבסוף, קיר של שלוש בטונדות -
שחסמו את העלייה אל כביש.
שם, מול קיר של יאוש, ללא מוצא,
חשכתי על פרשת הדרכים,
על אלו שהצדיק כבר זימן אליו,
רציתי להאמין בדרך שלי, החסומה,
בסוף, כוחו של הצדיק, מתוך אי ידיעת הדרך
-

פרץ גם את הבטונדות הכבדות ביותר,
"אבאל'ה" - קראתי אל סולל כל הדרכים
"תן לי דעת ללכת בדרך שהצדיק מוליך אותי,
גם כשאני יודע לאן היא מובילה".

הסברתי לו שחלק מהמסע אליו הצדיק לוקח
אותנו -
הוא הידיעה שאין לנו מושג כיצד הוא יסתיים.
"אבל הדבר הכי גרוע זה שלא יודעים באיזה
דרך מהלכים?" -
הוא שאל מתוך נשמתו.
"כשאתה חושב שאתה יודע לאן אתה הולך,
אתה לא באמת מוכן להתבטל לדרך של
הצדיק,
אתה מתבטל לדרך שלך. ואז, כשמשהו בדרך
משתבש -
אתה שוב, לא יודע באיזו דרך אתה מהלך..."

"אבל איזה דרך טובה יותר מכיסופים ולב
בוער לה' יתברך?
האם דרך של חושך ואפילה, גם היא
דרך?
איזה חלק יש ללב בוער
שכבה במסע הזה?"
הוא הוסיף להקשות,
ואני שתקתי
מבין את

כאב
האכזבה.
השקט עטף את
החדר הקטן, מכיל
בדומיה את השיח הער,
"לרבינו יש דרך אחרת..." - לחשתי.
"היא שונה לגמרי משאר הדרכים,
כשמתחברים לצדיק,
הוא מוליך אותנו בדרך שלו,

"אבל הדבר הכי גרוע זה שלא יודעים באיזה דרך מהלכים?"



דרך לאין
סוף האמיתי,
דרך שמובילה
לעיירות שלמות,
חדשות, שאנחנו
בנינו, דווקא
מתוך החושך
והלא נודע

ה ב ר ס ל ב

טיול במסילות
הנפש הפנימיים
של ההולכים עם
התורה



פרולוג זר בתוך ביתו

לפעמים המקום הכי רחוק שאדם יכול להיות בו, הוא דווקא הבית שלו.

ישבתי בסעודה שלישית, האורות בבית הכנסת היו כבויים למחצה, הניגון הברסלבאי המוכר ממלא את האוויר. כולם מסביב יוקדים בהשתוקקות פנימית, מחוברים לאיזו נקודה עמוקה שחמקה ממני כל השנים.

הבטתי באבא שלי; אדם שחי את רבינו בכל נימי נפשו, מוסר נפש במשך שנים על הנסיעות לאומן על ראש השנה, ובכל יום מחדש פוסע בנתיבי הליקוטי מוהר"ן, ואני?

אני הייתי שם בגופי, אבל הלב שלי היה כמו מדבר צחיח.

פעמים רבות שאלתי את עצמי: האם אני באמת שייך לכאן? האם ברסלב היא רק אוסף של סיפורים על עולם הבא וצדיקים רחוקים - או שיש בה משהו שנוגע אלי, כאן ועכשיו, בתוך היום-יום האפור שלי?

פרק א' חסיד ברסלב?

זה מענין שאחת הנקודות העיקריות שמוהר"ן מציין כעניין שמבטא את השייכות אל הצדיק, זה - "שם הצדיק נקרא עליו".

ודאי שיש בנקודה זו עומק גדול, אבל בפשטות הכוונה היא; האם אתה מגדיר את עצמך 'חסידי ברסלב'?

ובתוך התסבוכת הזו הייתי מבולבל. מאוד. עוד מהילדות. גדלתי בביתר עילית, בשכונה חרדית קלאסית, ולמדתי בחיידר ליטאי. אבא שלי הוא ברסלב'ר בכל רמ"ח ושס"ה - למרות שלא השתייך לאף קהילה מוגדרת. הוא היה יהודי פשוט, שרבינו היה המצפן שלו בכל שעל בחייו, אבל לי אישית - המצפן הזה לא תמיד הורה את הדרך.

בסביבה הליטאית שבה גדלתי, הדגש היה על דקדוק ההלכה, על הלימוד השכלתני, על ה'שטייגן', ואני, הילד עם השם הברסלבאי, 'נותי', ניסיתי בכל כוחי להידמות לחבריי. דקדקתי קלה כבחמורה, שקעתי בלימוד, אבל תמיד ליוותה אותי תחושה של חוסר עניין. שום דבר לא

באמת תפס לי את הראש. הרגשתי שאני שומר על המעטפת, אבל בפנים אין כלום.

הייתי מסתכל על החברים שלי בחיידר ותוהה: במה אני שונה מהם? למה השם 'ברסלב' מרחף מעליי - בשעה שאני מרגיש בדיוק כמוהם?!

ניסיתי ללכת לשיעורים של משפיעים שונים בברסלב, לקרוא קצת שיחות הר"ן, לשבת בחבורות של אנ"ש. חיפשתי איזה זיק של חיות, אבל הכל נראה לי יבש.

האמת היא, שבגיל שלוש עשרה, החיפוש שלי לא היה אחרי אמת מוחלטת, אלא אחרי משהו הרבה יותר פשוט; שייכות וזהות.

פרק ב' הנפילה מהמסגרת

מתוך אותו דחף למצוא זהות, נלחמתי ללכת לישיבה קטנה של ברסלב. חשבתי ששם, בין הבחורים הכוספים, אמצא את עצמי.

אבל המציאות הייתה סטירת לחי מצלצלת. כי בישיבה כמו בישיבה, לא תמיד קל להיקלט בתוך מסגרת חברתית. בפרט שהייתי מורגל לסגנון החיידר הליטאי, שבו הייתי עד אז.

הישיבה הברסלבית שבה נחתתי הייתה מסגרת נוקשה של כללים. גם ההתלהבות הברסלבית הייתה עם כללים וחוקים משלה, ולא לכולם התחברתי. האמת, אולי לא התחברתי בכלל...

המושג 'ברסלב' הפך אצלי למטלה מעיקה. המשגיחים הרימו את האווירה עם תפילות שנמשכו שעות על גבי שעות. ה'תפילה בכח' - תורגמה אצלי כתפילה בלחץ. רציתי כל כך להיות קשור, שייך, אבל זה היה רחוק ממני.

באמצע הלילה, היו מעירים אותי בצעקות לתיקון חצות. 'תנו לי לישון קצת!', בליבי זעקתי, 'מי צריך את כל זה?' לא מצאתי שם שום חיבור פנימי. הרגשתי שחונקים לי את הנשמה בשם עבודת ה'. בסופו של דבר, לא עמדתי בלחץ. לא הגעתי לתפילות, לא הגעתי לסדרים, והרגשתי מנותק לגמרי. אף אחד לא העיף אותי, אבל הרגשתי שאני פלטתי את עצמי.

נוסף על כך הריחוק מהבית, מהסינר של אמא, והחברה שהייתה שונה לחלוטין מכל מה שהכרתי - גרמו לי להרים ידיים.

חזרתי הביתה, שבור ומבולבל, ולאחר כמה

הרגשתי
שחונקים לי
את הנשמה
בשם
עבודת ה'.
בסופו של
דבר, לא
עמדתי
בלחץ

מצאתי את הלב



הוא גדל בבית ברסלבי - אך
הרגיש זר בתוך עולמו שלו
• פסע שהחל בחיידר ליטאי,
דרך חיפוש זהות סוער בנבכי
החסידות והקבלה • הגילוי
שהתורה של רבינו היא הפכת
האישי שנכתב בפיוחד עבורך

ימים נכנסתי ללמוד בכולל אברכים, על ידי
אבי מורי שליט"א. כולל שלא קשור לברסלב
ולשום דבר, פשוט ללמוד תורה.

פרק ג'

תחילת ההתקרבות

זכיתי בחברותא מדהימה, אברך משכמו
ומעלה, כך שלא היה לי שום רצון לחזור
לעולם הישיבות.

אבל דווקא החברותא הזו הצליח לשכנע
אותי לתת הזדמנות נוספת. נכנסתי לישיבה
חדשה בירושלים, ושם קרה משהו שלא קרה
קודם. המשגיח שם היה דמות כריזמטית.
הוא לא דיבר על ברסלב, הוא דיבר על
הנשמה. הוא הצליח לעניין אותנו בתפילה
ובלימוד לא מתוך כפייתיות, אלא מתוך
חיבור פנימי.

פתאום התחלתי להתחבר. אפילו היה
ראש חבורה ברסלבאי שהיה מגיע מדי
פעם, ודרכו התחלתי לטעום מושגים של
התבודדות, שמחה ופשטות. אבל למרות
זאת זה עדיין היה בשוליים של החיים שלי,
לא הרגשתי שזה 'ואו', מהפיכה של החיים.
באותה תקופה ה' גילגל אותי למקום
חדש, ובהשגחה פרטית נחתתי יום אחד
בבית המדרש ללימוד קבלה "בים דרכך",
בראשות הרה"צ המקובל רבי פנחס
הלברשטאט שליט"א.

קודם כל גיליתי שם שיש משהו 'חי',
פשוט חי. זאת הייתה אטמוספירה אחרת.
עולם של קבלה, של דיבורים גבוהים, של
שייכות לסיפור גדול הרבה יותר ממה
שידעתי עד אז.

נכון שהשיח לא היה משהו שהייתי רגיל
אליו, אבל זרמתי עם זה. התחלתי ללמוד
קבלה עם חברותא, כדי להיכנס לעניינים.

האמת היא שבהתחלה שלא הבנתי כלום
ממה שלמדתי. הכל היה נראה לי מסובך,
טרחני, וגם היה רחוק מהיכולת שלי להשקיע
לעומק. אבל התחיל להיווצר איזה חיבור.

האווירה ששררה שם הרימה אותי מחיי
החולין בהם הייתי עד אז, המושג עבודת
ה' התחיל להיות לי קרוב יותר - אבל מצד
שני התרחקתי בנפשי פנימה מברסלב
הממוסדת. אמרתי לעצמי, 'אני דתי לפי
דעתי. אני קשור לרבינו בדרך שלי, לא חייב
לדקדק בכל עניין של ברסלב'.

השלב הבא במסע שלי, היה שלב עמוק
יותר.

פגשתי באחת מסמטאות ירושלים, אברך
ש'הולך עם תורה', הוא נתן לי את כל ליבו,
והקדיש שעות ארוכות לשוחח איתי.

הדיבורים שלו היו מסוג אחר לגמרי.
נכון, הוא התבסס על דברים עמוקים מתוך
התורות של רבינו שאת רובם לא הבנתי,

מצאתי את הלב

מתוכני
נבטה
ההבנה
שבאמת
אני קשור,
לא רק
בגלל הזהות
החברתית

את עצמי נוסע יום יום באוטובוס פנימי שיוביל אותי אל היער שסביבי צפת, שעה התבודדות יום יום.

ולא הייתי כזה. בכלל לא.

כבר שנים שלא התבודדתי בקביעות יום יום, וודאי שלא שעה שלימה, אבל החשש העמוק שניקר בי שלא אזכה להגיע לאומן, שלח אותי אל השדה. הייתי בוכה ממש בדמעות שאזכה להגיע לראש השנה.

ואז צפו ועלו השאלות מבפנים:

'מה בוער לך להיות באומן? בשביל מה? אתה לא יכול לתת לעצמך מנוחה שנה אחת? מה יש שם באומן, בסך הכל חוויה נחמדה ותו לא, אז תותר עליה שנה אחת, לא יקרה כלום...'

אבל המשכתי להילחם על ההתבודדות הזו, עד שמתוכי נבטה ההבנה שבאמת אני כן קשור, לא רק בגלל הזהות החברתית, אלא כי אני באמת רוצה את זה.

רגע, ואם אני קשור באמת, אז איפה רבינו נמצא ביום-יום שלי? לא כהשתייכות חברתית-מפלגתית, אלא כניסיון לחיות את העצות שלו באמת.

חלפה שנה, ולקראת ראש השנה תשפ"ב נסעתי מתחילת חודש אלול. זה היה באמת מדהים, ניסיתי בתקופה הזו להתחבר לתורה של רבינו, להעמיק בתורות שלו.

אבל כשחזרתי הביתה, שוב נפלתי לאותו מעגל יבשושי של חוסר התאמה עם עבודות וכוללים.

באומן הרגשתי אור גדול, אבל לא היו לי כלים להוריד את זה ליומיום. לא הייתה לי דרך בלימוד שתשמור על האש הזו דולקת כשאני חוזר לשגרה האפורה.

חוסר חיבור טוטאלי.

פרק ה' האור שבתוך הפסגרת

אני חייב תודה לחבר אחד עקשן, צפתי כזה בנשמה, שדאג לי באמת. הוא לא חיפש לעשות נפשות ל'לטייל בתורתו', אלא סתם ככה ניסה לעודד אותי להיכנס לאיזה מסגרת, בשביל לא להתגלגל

אבל מה שהוא העלה מהעומק של התורות היה מדהים.

הרגשתי שמשוהו בתוכי מתחיל להשתנות. הדיבורים שלו היו בשבילי טל של תחיה, רצונו, התחזקות, הוא האיר לי את 'אין שום ייאוש בעולם' - ברמה הכי עמוקה שיש.

פרק ד' ירידה לצורך עליה

הדיבורים החדשים מאוד החיו אותי, אבל לא ידעתי איך מייצרים את זה.

הגיע הזמן, והתחנתני, עברתי לגור על יד חמי בעיר הקודש צפת, ואז... הכל נגמר.

ניסיתי ללמוד בספרים של רבינו, בליקוטי הלכות, אבל היה נראה לי כמו פלפול אחד גדול ומסוכן. זה לא חוברות של רבי צבי מאיר זילברברג או של רבי אלימלך בידרמן, שאתה קורא כמה שורות, ומיד מתמלא - זה לימוד של עמל מפרך, שדורש ממני המון מאמץ שאין לי, וגם כמובן, יכולות לימוד שאין לי, זה הרגיש לי שונה לגמרי מלהעמיק בסוגיא סבוכה בעיון.

הדרך להגיע לרבינו, שוב הייתה נראית לי חסומה.

הפכתי להיות אברך ככל האברכים. מחפש כולל, יושב בו קצת, ואז לא מרוצה ומחפש כולל אחר, וחוזר חלילה.

בשלב מסוים התחלתי לעבוד בשביל להביא פרנסה, אבל גם שם לא מצאתי את עצמי. כי בפנים בפנים בעומק הלב, עדיין האמנתי שיש דרך להגיע לפנימיות הזו, שתשטוף לי את הנשמה, ותיתן לי חיים שביקשתי כה רבות.

כדי להעמיק את החיפוש שלי, השי"ת שלח לי מתנה מאוד מיוחדת. אפשר לאהוב אותה - ואפשר שלא. אבל לחיפוש הפנימי שלי זו הייתה מתנה שמיימית.

ראש השנה של שנת הקורונה - שלא זכיתי להיות באומן, בפעם הראשונה בחיי.

אבל התקופה שקדמה לה הובילה אותי לחיפוש פנימי מלא חיות, מצאתי



צדיק מהעבר, הוא האדריכל של הנשמה שלי.
ואז הבנתי הכל -
עכשיו. אני. פשוט. שייך. לרבינו.

אפילו ללכת, באפת

מה שהיה חסר לי במקום הכי הכי עמוק, זה היה חיבור ושייכות, אבל חיבור שיגע בנשמה עצמה, לא בכל מיני עטיפות חיצוניות.

ומצאתי את זה בתוך התורה של רבינו. בכל תורה אתה מוצא כמה דברים קטנים שמשנים לך את המחשבה, לגמרי.

אבל כדי שיהיה חיבור אמיתי, זה חייב להתחבר אל הלב. והלב מתחבר רק כשהוא נשפך כמים, בשיחה לפני השם יתברך.

הלימוד העיוני הוא נפלא ומחכים, אבל הוא לא יזיז אותך סנטימטר אם לא תשפוך את הלב בהתבודדות.

רק כשהולכים ליער, יום יום, ושם בוכים להשם יתברך על התורה, מתחילים להבין שהתורה של רבינו היא לא טכנית - היא החיים בעצמם.

אם רבינו נותן עצמה לתת צדקה לצדיק, אז זה לא אומר רק לתת שקל לקופת צדקה, זה משהו שאתה מקבל את העומק שלו, כשאתה לומד בעיון - כל העיון הזה הופך להתבודדות מלאת לב וחיים.

מכולל אחד למשנהו...

לא נעים לומר, אבל הייתה לי ממש סלידה עמוקה מהמושג הזה - "תורות בעיון". זה היה נראה משהו מתנשא של אנשים שחושבים שהם מבינים יותר מכולם. לא אהבתי ולא התחברתי. הרבה ברירות לא היו לי, והצורך במסגרת גבר על הגאווה. נכנסתי לכולל של 'לטייל בתורתו'. לא עשיתי אפילו מאמץ קטן ללמוד בעיון, ישבתי עם חברותא במשך חודשים ארוכים, קוראים את התורה, מחפשים ליקוטי הלכות, קוראים וקוראים.

לא הבנתי מה רוצים מחיי האומללים, סתם מייגע וטרחני.

החבר הצפתי לא הניח לי, "אם אתה כבר פה בכולל, בוא תנסה להתחבר לרעיון, אל תשב מהצד שכולם מרחפים בעולם אחר משלך".

זרמתי. למדתי את הכללים, הבנתי לאט לאט איך לומדים, איך מגלים עולם חדש ומאיר בתוך תורות, שנראות במבט ראשוני מייגעות ולא פתירות.

הסיפור התבהר לי בבת אחת - הרבי מדבר אליי. אישית.

תוך כדי הלימוד המעמיק התחלתי לגלות את אותם עומקים ששמעתי בשיחות הנפלאות מהאברך בירושלים. התחזקות שנוגעת כל כך עמוק, ואני מייצר אותה בעצמי מתוך הקשרים והדיוקים.

זה לא היה משהו רגיל. היו רגעים שבהם עצרתי באמצע הלימוד, והעיניים שלי זלגו דמעות של התרגשות.

לראות איך רבינו בנה תורה שכל מילה בה היא יהלום מדויק שמכוון ישירות אליי - זה נתן לי את הכוח להמשיך. הבנתי שרבינו הוא לא רק

לא
נעים לומר,
אבל הייתה
לי ממש
סלידה
עמוקה
מהמושג
הזה "תורת
בעיון"





הפעילות של 'מתיבתא' דרב נחמן' מתרחבת בביתר עילית עם שני סניפים.

אחד מהם פועל בשעות אחר הצהריים והשני בשעות הערב, כך שכל אחד יכול למצוא את המסגרת המתאימה לסדר יומו. בתמונות: לומדים בסדרי הלימוד הראשונים בסניפים החדשים, המצטרפים למעגל ההולך ומתרחב של לומדי התורה הזמנית בעיון.



למייל בעין העדשה



מתחילים את תורה ד'

עם פתיחת לימוד תורה ד', התכנסו בחורי קבוצת "למייל בתורתו" בישיבת 'נחלת ישראל' במגדל העמק לשיחה מיוחדת מפי הרב אמיתי טאובר, לצד ניגונים ושירי התעוררות, כהכנה לקראת תחילת הלימוד בתורה החדשה.





שיעור חדש על תורה ד'

עם תחילת הלימוד בתורה ד', התחדש בחבורת קובעי העתים "הגדלנים הקדושים" בראשות הרה"ח ר' אברהם ליפשיץ בביתר עילית שיעור שבועי על התורה הזמנית בעיון, הנמסר מפי הרה"ח ר' נחמן בנשעייה. השיעור מתקיים בכולל חצות שע"י הרה"ח ר' יהושע מאיר דויטש, ומשתתפיו זוכים להאיר את חיהם בדברי רבינו הקדוש





// חדש בקו לטיוול //

מטיוילים עם קו לטיוול

- שיעורים
- שיחות הארות
- תובנות חיזוקים
- מבחנים ניצוצות
- הנגים מהלכים
- עיונים דיוקים
- עדכונים שידורים
- ראיונות



אין לך כח? אתה יכול להיטען בדקה



מעצים ומחיה נפש

מדור יומי חדש: דקה של הארה מהתורה הזמנית בשלוחה 1

המערכת הטלפונית

לתיוול בתורתו
לעידוד הנשמה והתכונות
ב"קיסטי מוה"ר"

04-62-77-313

שמעו ותחיו: